

GLAS NARODA
 Najbolji slovenski časnik
 v Zedinjenih državah
 Volja za vse leta \$4.00
 Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
 in the United States.
 Issued every day except Sundays
 and Legal Holidays.
 50,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 211. — ŠTEV. 211.

NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 9, 1919. — TOREK, 9. SEPTEMBRA, 1919.

VOLUME XXVII. — LETNIK XXVII.

SREDNJI ZAPAD IN LIGA NARODOV

**SPREJEM PREDSEDNIKA WILSONA NA SREDNJEM ZAPADU
 KAŽE, DA SE JE DEŽELA NAVELIČALA ZAVLAČEVANJA
 OD STRANI SENATA. — DEMOKRATI SO ZA LIGO, REPUBLI-
 KANCI RAZDELJENI.**

Omaha, Nebr., 8. septembra. — Mir in sicer trajen in nagei zahtevajo one zapadne države, ki so slišale dosedaj predsednika Wilsona, ki se nahaja na svojem agitacijskem potovanju.

Tri države so šle dosedaj njegove argumente in tri države, sodeč po množicah, ki so prisostvovala zborovanjem, so dale izraza svoji želji, da prevladuje naziranje predsednika.

Danes prihaja predsednik v četrto državo in zvečer bo govoril v peti državi, v južni Dakoti, namreč v Sioux Falls.

Da niso prebivalci zapadnih držav izgubili svojega občudovanja do predsednika, katerega so rešili poraza, je bilo razvidno iz sprejema, katerega so mu priredili dosedaj.

Predsednik je iznašel takoj ob pričetku svojega potovanja, da imajo ljudje po deželi le medel pojem o Ligi narodov. Udarjal je po argumentih opozicije z edinim namenom, da dokaže v zadovoljstvo naroda, da je bil slednji slabo informiran od obstrukcionistov v senatu ne le glede določb Lige, temveč tudi glede njenih namenov.

Pozval je svoje poslušalce, naj študirajo dogovor glede Lige narodov ter primerjajo določbe z argumenti opozicije. Našel je, da je ta metoda veliko bolj uspešna kot pa so proti argumenti.

Predsednik ni nikjer izgovoril niti ene besedice proti rezervacijam ali pridržkom v obliki ugotovljenja domačih principijev, ne da bi tako ugotovljenje škodovalo učinku pogodb same.

Pozval pa je z največjo nujnostjo na odpor od strani naroda proti vsakemu poskusu, da bi se revidiralo dokument sam ali skušalo uničiti njega učinkovanje.

Eden izmed glavnih utisov, ki so bili pridobljeni dosedaj na potovanju predsednika, je ta, da je narod na zapadu sit spora radi mirovne pogodbe in dogovora glede Lige narodov in da je prav posebno sit opozicije.

Demokrati v centralno-zapadnih državah so skoro vsi za Ligo narodov kot je bila sprejeta in odobrena v Parizu. Republikanci so razdeljeni. Vrjetno pa je, da se skoro prav tako številni zavzema jo za Ligo kot jih je proti njej.

Vsedtega so se izjalovili poskusi republikanskih senatorjev, ki so izjavljali, da je cela njih stranka proti mirovni pogodbi in proti Ligi. V vsaki državi, katero je obiskal predsednik v teku zadnjih štirih dni, je dobil skoro soglasen pritrdilen odgovor na sledeče vprašanje:

— Če se bo vrnilo glasovanje glede Lige narodov, ali bo po vašem mnenju odobrena?

Republikanci in demokrati so očitno enega duha glede tega vprašanja. Republikanci izjavljajo, da je želja, da se konča te večne razprave, tako velika, da bi izpadlo glasovanje v razmerju do desetih glasov proti nemu.

POGODBA Z AVSTRIJO

Avstrija se namerava zvezati v bodočnosti z Nemčijo. — Podpisanje pogodbe.

Dunaj, Avstrija, 8. septembra. Narodna skupščina je glasovala s 97 proti 23 glasovom za podpisanje mirovne pogodbe. Nemški nacionalisti so glasovali proti podpisu pogodbe in nekateri izmed južno-tiroloških poslancev se niso hoteli vdeležiti glasovanja.

Glasovanje se je vršilo po soglasnem sprejemu vladne resolucije protesta, v kateri se izjavlja, da krajšo teritorialne določbe pogodbe narodnostne zahteve glede samodoločbe, na podlagi katere je bilo sklenjeno premirje.

Mi dvigamo še enkrat svoj glas proti miru, temelječem na brutalni sili, — se glasi v resoluciji. — Kot en mož odklanjamo razdelitev naših ljudi v proste in ne-proste kot se je zgodilo v tej pogodbi. Nadalje izjavljamo, da bodo štiri milijoni Nemcev, ki so bili prisiljeni pod tujo vladno, ne prestando zahtevali samodoločbe kot edino mogoče podlago, na kateri je lahko zgraditi moderno državo.

Resolucija izjavlja nadalje, da je končna zveza z Nemčijo absolutna potreba ter daje izraz upanju, da bo ta zveza ustanovljena kakor hitro bo izginilo sovraštvo, ki je bilo rojeno vsled vojne. Na koncu izjavlja resolucija, da so nezvestni odgovorni za to, da bo strnjenost Evropa v ju-

revolucije ter daje izraza upanju, da bo Liga narodov popravila storjeno zlo.

NEMCI V BALTIKU.

Berlin, Nemčija, 8. septembra. Nemška vlada je poslala zavezniki silam poslanico, v kateri oblašuje, da je izpraznenje baltičkih provinc od strani nemških čet nemogoče radi nepokornosti nemških čet, ki se še vedno nahajajo na Kurskem. To izpraznenje je odredila mirovna konferenca.

Vsed omejitve, katere so naložili zavezniki Nemčiji, ni slednja v stanu izsiliti pokorščino pri čemah potom vojaških odred, — se glasi v poslanici. — Nemška vlada ni mogla storiti ničesar kot skušati, da pregovori čete. Edino le iz tega namena se je general von der Goltz vrnil v Mitavo, ker ni mogel doseči zadovoljivega cilja, so ga njegovi predstojniki odpoklicali.

UMOR AMERIŠKEGA VOJAKA

Koblenc, Nemčija, 8. sept. — Probst Reass Madsen iz Sacramento, California, je bil ustreljen ter na mestu ubit v soboto od strani nemških vojakov na nevtralnem ozemlju, nekako eno miljo od meje mostnega prečelja v Koblencu.

Madsen in drugi neki prostak 8. infanterijskega polka, ki sta bila na straži v prednjih postojankah, sta šla na lov na arne, ko je bil stranjanjski avstrijski ob-

PREDSEDNIK WILSON NA SVOJI AGITACIJI ZA LIGO NARODOV.

"TAT" NI BIL TAT

Fanta, katerega so dolžili, da je ukradel Liberty bonde, so našli usmrčenega. — Nasilen umor.

Pred kratkim je pisalo časopisje, da je ukradel Benjamin M. Binkowitz, prenašalec neke new-yorske banke Liberty bonde v vrednosti \$178.000. Policija je poizvedovala na vse mogoče načine, pa ni mogla priti tatvini na sled. Vsi so bili mnenja, da je fant bonde namenoma vzel ter pobegnil. Včeraj se je pa skrivnostno mahoma razjasnila.

Pri Milford, Conn. so našli namreč truplo mladega Binkowitza. Nesrečnej je bil umorjen. Na njem so našli nešteto smrtnih ran, toda v njegovih žepih nobenega Liberty bonda.

Policija sklepa, da so neznani zločinci zvalili fanta v avtomobil, ko je bil namenjen z Liberty bondi od svojega gospodarja v neko drugo banko. Najbrže so ga zvezali in ga odpeljali v samotni del države Connecticut. Tam se je tudi završila žaloigra. Ko so hoteli fanta okraštati, se jim je razvezal ter planil nanje z nožem. Toda to orožje je bilo pre-slabo proti banditom. Usmrtili so ga ter okradli.

Njegovi materi, katero so dolžili, da je mati sleparja in roparja, se je kljub veliki žalosti vsled smrti svojega sina, odvalil velik kamen od srca. Zanjprej bo živela v prepričanju, da je bil njen pokojni sin pošten ter da je dal svoje življenje, ker ni hotel oškodovati gospodarja.

ANGLEŠKE ČETE ZAPUŠČAJO ARHANGELSK.

London, Anglija, 8. septembra. Danes je bilo oficijelno sporočeno, da so začele angleške ekspedicijske čete zapuščati okolico Arhangelska. V najkrajšem času, bodo vse na svojih domačih tleh.

stojčja iz trinajstih vojakov. So glasno s preživeli vojakom pričeli Nemci streljati ne da bi vprašali za pojasnilo, zakaj se nahajata oba ameriška vojaka v nevtralnem ozemlju. Preživeli je izjavil, da se je nahajal par jardov stran od Madsena.

Nemci so ga ujeli ter pozneje izročili ameriškemu profesorju, majorja Cookreilu v Koblencu. Ustreljenega Madsena bodo pokopali na tukajšnjem ameriškem pokopališču.

Mehiške homatije

**MEHIKANCI SO USMRTLJI ČIKAŠKEGA MEŠČANA. — NJE-
 GOVO TRUPLO SO VRGLI V REKO. — MEHIŠKI VOJAKI NE
 SMEJO STRELJATI NA AMERIKANČE. — DOLOČITEV MEJE.**

Washington, D. C., 8. septembra. — Državni department je dobil poročila, da so Mehikanci ubili v Čiap, država Chiapas, dne 30. avgusta Herberta McGilla, ameriškega državljana, doma iz Čikage.

Državni department je takoj nato zapovedal mehiški vladi, naj uvede preiskavo ter dožene, kaj je bil vzrok tega zločina.

McGill je jahal ter je bil ustreljen iz zasede. Mehikanci so vrgli zatem njegovo truplo v reko.

Mehiške čete so dobile povelje, da ne smejo streljati na ameriške zrakoplove, ki slučajno preidejo preko mehiške meje. Kljub temu pa je dala mehiška vlada razpostaviti ob meji veliko vojakov, ki bodo podnevi s zastavami, ponoči po zraketaimi označevali mejo med Mehiko in Združenimi državami.

Mexico City, Mehika, 8. septembra. — Narodni svet mehiških žena je izdal patriotičen manifest, v katerem se glasi med drugim tudi sledeče.

— Mehiške žene bodo napram domovini prevzele nalogo mehiških mož, če je možje ne bodo mogli več opravljati.

Načelnice te organizacije so soproge glavnih mehiških generalov.

TUDI CLEMENCEAU BO PRIŠEL.

London, Anglija, 8. septembra. Sem je doseple poročilo, da se je začela v Parizu velika agitacija, da bi tudi francoski ministrski predsednik Clemenceau obiskal Združene države. To idejo zagovarjajo francoski politični krogi ter tudi francosko časopisje.

Vsi se strinjajo s tem, samo Clemenceau ni nič kaj zadovoljen, toda vkloniti se bo moral splošni zahtevi. Najbrže bo prišel v spremstvu maršala Focha.

KAJZERJU SE NI VRESNIČLO PREROKOVANJE.

Berlin, Nemčija, 8. septembra. Znani pruski jurist Dr. Ernest

VAŽNO POJASNILO GLEDE POTOVANJA.

Res je, da se zamore sedaj potovati v staro domovino, toda parniki so prenapolnjeni in zato čaka daljša v New Yorku tisoč ljudi na prostora. Najbolje je rojakom potspeti na svojem prostoru, nego po nepotrebnem trošiti v New Yorku denar. Razmere se bodo vendar kmalu izboljšale, zato naj preje raje vsako piše za pojasnilo na:

TURKIA FRANK SAKSER

**Thrift is
 Power
 BUY W.S.S.**

SENAT IN PROHIBICIJA

**SENAT NAMERAVA ŠE POOSTRITI PROHIBICIJSKO POSTA-
 VO. ANTISALONSKA LIGA HOČE POMAGATI PRI UVELJAV-
 LJENJU POSTAVE. — DRASTIČNE ODREDBE.**

Washington, D. C., 8. septembra. — Antisalonka Liga bo pomagala vladi pri uveljavljanju in izsiljenju vojno prohibicijske postave. Prvo gibanje v tej smeri je bilo storjeno danes, ko je izšla ta organizacija abecedni imenik prohibicijskih določb ter izveleč najbolj glavnih točk za uporabo zveznih agentov in drugih.

Dočim se pripravljajo poslanska zbornica na to, da gre skozi formalnosti odpora proti amendentom senata, je sprejela Antisalonka Liga akcijo senata za končeno.

Skrbno žitanje prohibicijske predloge razkriva dodatne dra- stične določbe. Sestavljena je bila, da krije vsako vrsto izdelova- uja in prodaje opojnih pijač. Pravni zastopniki Antisalonke lige so sestavili večino važnih določb ter nadzorovali sestavo raznih amendentov.

Med senatnimi dodatki se nahajajo tudi naslednji:

— Nobena oseba ne sme pospeševati ali dobivati od katerekoli osebe naročila za pijačo ali dati informacije, kako bi moglo biti ti mogoče dobiti pijačo proti določbam te postave

S tem bo, po mnenju odvetnikov nepostavno dati sosedu ali prijatelju recept za izdelovanje katerekoli pijače, ki je bila prepovedana po prohibicijskih postavah.

Civilno tožbo za poškodovanje vložiti lahko vsaka oseba, "ki je bila poškodovana od pijanih oseb proti katerikoli osebi, ki je pri- spevala k taki pijanosti potona prodajanja pijače ali pomoči, da jo je dotična oseba dobila".

— Nepostavno naj bo, — pravi postava nadalje, — uporabiti kateregakoli prenašalca ali njegovega agenta, da prevede katerikoli paket, vsebujoč opojne pijače, ne da bi se obvestilo prenašalca glede resnične vsebine in narave pošiljatve.

Bile so te drastične odredbe, ki so omogočile prohibicijskim silam v suhih državah ustaviti trgovino z opojnimi pijačami. Iste sile pričakujejo, da bodo na podlagi zvezne postave še boljše uspe- šne.

IRSKE HOMATIJE

Sinnfeinerji so napadli angleško stražo ter jo razorožili. — En vo- jak je bil ubit.

Cork, Anglija, 6. septembra. — Danes se je izvršil celo značilen prizor v Fermoy v severnem delu irskega okraja. Člani Sinn Fein organizacije so namreč navali na trideset dobro oborože- nih angleških vojakov.

En vojak je bil usmrčen, več pa ranjenih, med njimi trije težko. Sinnfeinerji so odvzeli voja- kom vse orožje.

Vojaki so prišli iz vojašnice z naročilom naj vzdržujejo mir pri običajni cerkveni paradi. Naen- krat so pridržali iz stranske ulice trije avtomobili, v katerih so se nahajali civilisti.

Avtomobilisti so zapovedali svojim vojakom obstati ter izro- čiti orožje.

Poveljnik pa ni ubogal, ampak je zapovedal svojim vojakom stre- lati. Temu povelju je sledila vro- ča bitka. Na obeh straneh je bilo enako število mož, toda sinnfeinerji so bili boljše pripravljeni ra ta usodepolni trenutek. Krogle so letele na vse strani ter ogro- žile življenja nevedeležencev.

Slednjič, ko je bil eden mrtve in več težko ranjenih, so se mo- rali vojaki vdati ter izročiti o- rožje.

Napadaleci so sedli v svoje av- tomobile ter se odpeljali z veliko nagljo. Dosedaj nimajo o njih še nobenega sledu.

Belfast, 7. septembra. — Ulste-

**Save the
 Easy Way
 BUY W.S.S.**

- DENARNE POŠILJATVE V -
 - ISTRO, NA GORIŠKO IN -
 - NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in selanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjem po ozemlju ki je sa- sedeno po italijanski armadi.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake mo- goče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

50 lir \$ 6.30
 100 lir \$ 12.00
 500 lir \$ 59.00
 1000 lir \$118.00

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER,
 Belfast, 7. septembra. — Ulste-

Cena kronam vedno pada

Polijamo denar na Kranjsko, Stajersko, Hrvaško, v Slavonijo, Somo in Harogovino popolnoma zanesljivo in selanjim razmeram primerno tudi hitro.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kake mo- goče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

Sedaj pošljemo v staro domovino, naprimer:
 100 kron \$ 3.00
 300 kron \$ 8.40
 500 kron \$14.00

1,000 kron \$ 28.00
 5,000 kron \$138.00
 10,000 kron \$270.00

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TURKIA FRANK SAKSER

New York, N. Y.

“GLAS NARODA”

Ustanovljen 1895
Osnovni kapital 100.000
SLOVENSKO PUBLISHING COMPANY
Incorporated in the State of New York
FRANK SAKSER, President
LOUIS BENEDIN, Treasurer
Place of business of the corporation and address of above officers
35 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
“GLAS NARODA” izhaja vsak dan izvenredno poceni in pravočasno.
Na leto leto vsake št. na Ameriko \$4.00
Na leto leto vsake št. na New York \$2.00
Na leto leto vsake št. na Evropo \$3.00
Na leto leto vsake št. na New York \$2.00
Na leto leto vsake št. na Evropo \$3.00
Na leto leto vsake št. na New York \$2.00
Na leto leto vsake št. na Evropo \$3.00
“GLAS NARODA”
“Voice of the People”
Printed every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$4.00.
Advertisement on agreement.
Dopis brez podpisa in oznake ne bo prispel.
Denar naj se plačuje po Money Order.
Pri spremanju kralja naročnikov prosimo, da se nam tudi predajo imena
naročnikov, da hitreje najdemo naslovne.
“GLAS NARODA”
35 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telefon: 3675 Cortlandt.

Potreba socialnega preobrata

Kapitalistična družba ni večna, kakor ni na svetu sploh nič večnega. Ta družba je organizem, četudi ne idealen, kakor ni sploh nič, kar je nastalo idealno. Ali vsak organizem je konservativna, vse, kar je, ima nagon, da se ohrani.

Povsem irelevantna so pri tem psevdo-filozofska vprašanja, ali je individualnost, ki hrani svoj obstanek, potrebna ali nepotrebna, koristna ali škodljiva. Nagon samohranitve je del bitja — tudi kolektivnega bitja — in nima nič opraviti s sodbo ali nazorom kakšne ga razuma, izven sebe.

Po splošnem človeškem mnenju je gad škodljiv, ali to ni gačevo mnenje. On hoče živeti zaradi sebe prav tako kakor “koristna” žebela ali pa — človek, ki je nevaren skoro vsakeinu drugemu živemu bitju.

Poleg tega nagona je pa drugi z njim na eni strani soglasen, na drugi pa mu nasproten: — Nagon porajanja. Soglasen je s prvimi, ker je reproduciranje samega sebe takorekoč podaljšanje svoje eksistence preko smrti; nasproten mu je, ker je smrt cena tega novega življenja.

Prirodoslovni zakoni se ne morejo v splošnem meninici tebiti, aplicirati na socialne prikazni in procese človeštva; ali omenjeni dvojni nagon vlada v človeški družbi prav tako kakor v posameznem individuumu. — Družba, ki je nastala, stremu po svoji trajnosti. Da je morala druga pred njo umreti, je praktično ne briga; sama ne mara umreti; v sebi ima sile, ki stremu po rojstvu, to se pravi, po njenem pokončanju. In kakor se je vsaka prejšnja družba — ali družabna oblika ali organizacija — morala umkniti novi, katero je sama porodila, tako je tudi kapitalistična družba mati nove, porajajoče se, embrionalne že obstajajoče, kateri se bo morala umakniti.

Za smer družabne evolucije so pred vsem merodajni njeni zakoni. Tej evoluciji je torej nemogoče služiti brez znanja teh zakonov. Ohranjevalci kapitalistične družbe imajo enako napako kakor utopisti katerekoli vrste. Eni in drugi prezirajo zakon; eni in drugi hočejo imeti družbo po svoji volji, precejujuč vrednost te volje in svojo moč.

V procesu socialnega razvoja morejo ljudje biti le pomočniki, ne pa stvarniki po zgledu svetopisemskega Boga, ki je baje iz nič ustvaril, kar je hotel; pa še on je potreboval vzorec, ko je ustvarjal človeka, kajti brez tako tehtnega razloga ga ne bi bil ustvaril po svoji podobi.

Kapitalistični pretorijanci ne morejo iz sedanje družbe napraviti petrefakta, ki ostane neizpremenjen; spekulativni revolucionarji ne morejo ustaviti družbe po svoji glavi in ne morejo sami določiti časa za svojo gloriozno revolucijo.

Marsikoga med njimi je sploh zapeljal izraz revolucija, da jemlje besedo za dejanje, ne pa za rezultat.

V šolskem pouku zgodovine je bil pojem revolucije spojen z na silno prekrutjo: boji na barikadah, natikanje aristokratskih glav na salice, požiganje gradov, mučenje in ubijanje vladajočih — to je bila revolucija. Ta razlaga nam ne more zadostovati, če imamo socialni razvoj v splošnem pred očmi.

Barikade in kanoni so lahko sredstva revolucije, niso pa nje na neizogibna, še manj pa njena edina sredstva. Socialna revolucija obsega vso serijo dogodkov, ki onemogočajo in odstranjujejo stare družbo in definitivno utrdijo novo. Tako je bil ne le bronasti meč, ampak tudi bronasto kladivo revolucionarno sredstvo.

Ko se je človek navadil obdelavati zemljo, krotiti živali in spravljati plodove polja, pa je opustil nomadno življenje in začel kolo nizirati svet, je izvršil — družabno revolucijo.

Dejstvo je, da ni bilo nobene socialne revolucije — in bilo jih ni baš malo — brez boja in sile. Kajti vedno se je revolucionarna tendenci zoperstavljala konservativnost: staro je hotelo vstrajati, mlado je hotelo zmagati.

Res je tudi, da je bila skoraj vsaka taka revolucija krvava, — večjih bolj, večjih manj surova; ali medtem ko je boj neizogiben v vsaki revoluciji, ni prelivanje krvi in brutalnost absolutno neizogibna. Povsem lahko si je domisliti razmere, v katerih odloči vso revolucijo — duševen boj.

Kapitalistična družba sama je rezultat revolucije, ali njeni reprezentanti so večinoma pozabili na to. Deloma se jim niti ne more očitati; velika množica jih tega niti ne ve. Tudi v dobi revolucije — a me ni vladalo vseh glavah jasno spoznanje in dejanj ni vodila vedno — smotrenost.

Francoska revolucija ni izbruhnila s parolo: “Ustanovimo kapitalistično družbo!”. — Lincolnu gotovo ni prišlo na misel, da postane pionir take družbe. Ali posledica francoske revolucije je bila kapitalistična družba po velikem delu evropskega kontinenta; civilna vojna v Ameriki je pripravila tla kapitalizmu na oni strani oceana.

Revolucija je izbruhnila, — bolje rečeno — je stopila v akuten štadij, ko so dotadanje socialne razmere postale neznosne, opozicijske sile v njej pa dovolj močne, da so se držile odločilnega boja.

Feydalizem na francoskem koncem osemnajstega stoletja, fevdalizem ameriškega juga sredi devetnajstega stoletja, nekdanj porojen po neizprosni zakonih razvoja in takrat neizogiben, je postal absolutna zapreka nadaljnjega razvoja. Zaročki industrijalizma so se v njegovi družbi uvrstili. Tehnika je množila in izpopolnjevala stroje, ki so zahtevali nov način produkcije in svobodo za industrijske gospodarje, za trgovino, za tekmo.

Feydalne institucije niso dajale take svobode in je niso smele dajati, če niso hotele same sebi izpodkopati tal. “Tretji stan” se je dvignil za svojo svobodo. Plemstvo je branilo svoje pravice.

— Privilegije! — je odgovorjal tretji stan.

Nobena teh in ostalih meščanskih revolucij se ni pričela, ko je počila prva puška. Uvedba prvega parnega stroja je pravi začetek te socialne revolucije, ki je porodila kapitalistično družbo. Prvi mašini je morala slediti druga; novi način produkcije, praktičnejši in učinkovitejši od starega, se je moral širiti, ker je bil boljši.

Ali red stare družbe je bil njegovemu razširjenju na poti. Veljaki te družbe — fevdalni zemljiški gospodarji — niso mogli trpeti, da jim nastanejo v tovarnah tekmeči in jih navsezadnje še izpodrinejo...

Buržo je kajpada hotel obogatiti in je zahteval odstranitev zaprek — svobodo. Aristokrat je uvrščal zapreke, za katerimi se je bleščala njegova svoboda. On je našel jezika in peresa, ki so operali “poljedelstvo” kot posvečeno podlago države in aristokracijo kot od Boga ustanovljeno institucijo; buržo je našel ekonomo, ki so za li dokazati važnost industrije in satirizirali, ki so pehali aristokrata iz nebeških višin v smečnost.

To je bil povod socialne revolucije.

Upor tretjega stanu v francoskem parlamentu, dviganje mrtvih žrtev pred balkonom pruskega kralja, naskok na dunajski arzenal, Lincolnov podpis na vojnem dekretu so bile epizode važne epizode ali vendar le epizode v socialni revoluciji buržoazije.

Rezultat teh revolucij, v katerih je meščanstvo nastopalo kot zatiran ali vsaj zapostavljen “stan” in se je bojevalo za enakopravnost seveda — je bil kapitalistični sistem.

Ali tudi ta je padel kot gotov, zrel sad z drevesa prvi dan po “končani” revoluciji. Revolucija se ni končala z aretacijo ali z obglavitvijo Ljudevita Bourbona, ne z zmago pruske reakcije, ne s kapitulacijo Dunaja in Georgyeja, ne z ono ameriške konfederacije. Naj je bila zmaga na tej ali oni strani, nikjer ni bila polna. V no benem slučaju niso bili uničeni vsi sledovi starega ali vse sile novega reda. Z bojišč je prestopila reakcija in revolucija na gospodarstvo polje, odtod sta oba dela skušala osvajati vse postojanke moči, vlado, parlamente, sodišča, šole itd.

In tukaj je bil stari sistem naposled premagan, ko je iz meščanov nastala buržoazija, iz posameznih bogatinov, podjetnikov — kapitalistični razred, do česar so morali kapitaliste prejalistej privedi njih interesi.

Ko je revolucionarna buržoazija dosegla oblast, četudi ni zatrta še vseh sledov fevdalizma, je zamrl njen revolucionarni duh, kajti sedaj je postala — posestnica.

Nič več ni šlo za to, da pridobi, kar se ji odreka, ampak da ohrani, kar je dosegla. Ostala je konservativna in zre na novo socialno revolucijo tako, kakor je fevdalizem zrl na njeno.

Dopisi

Pittsburgh, Pa.

Kot prvi na koncertu Zveze jugoslovanskih pevskih društev v Forest City, Pa., moram priznati, da mi ne izide kmalu iz spomina, da se bom tukaj navajal posameznih točk koncerta, kajti o tem bodo gotovo govorili zmožnejši, smelo pa trdim, kar se tiče cele stvari, da ga bo gotovo vsaki navzoči ohranil v trajnem spominu. Tudi upam, da se zopet snidemo na prihodnjem koncertu, ne samo mi, kolikor nas je bilo v Forest City, temveč še veliko novih pevskih črtev, seveda, ako nam bo uslo.

Vsa tega posameznega pevskega društva je namn gojiti slovensko petje ter kulturno pripomoči slovenskemu narodu. Ravno tu na koncertih je največja priča živstnih clevelandskih pevcev lika, da dvignemo našo slovensko pesem do višje stopinje. Poleg tega pa pevsko društvo in posamezniki dobe več izkušnje pri skupnem koncertu nego skozi celo leto pri pevskih vajah. Zato pa naj pevsko društva, koja res žele gojiti slovensko petje, pristopijo k Zvezi jugoslovanskih pevskih društev.

Forest City, žirum Amerike v slovenskih krogih znana slovenska kolonija, res zasluži prvenstvo. Mestice ima prijazno proti vzhodu ležečo lego. Takoj, ko stopiš s postaje, se ti zdi, da je popolnoma slovensko mesto. Lepi vrtovi, s cvetlični obrabene gredice, ti takoj znajo, da živi tu večje ljudstvo slovenski rod. Slovenci imajo pevečni svoja lastna društva, kar znači, njihovo podjetnost. Takoj, ko prideš na glavno ulico, vidiš krasna poslopja in na njih slovenska imena, kar znači, lastnost naših slovenskih prvakov. Zdi se, kot bi prišel kam v Ljubljano. Ne samo to, da lastno svoja krasna domovja, temveč so tudi takorekoč voditelji in fantje tukaj rojeni vam tako mesta sanjega. Kako se urinje lepo čisto slovensko govore, da mesto, je odvisno od njih, zato se se človek v njihovi družbi počuti, da tako lepo razumejo med seboj, kot doma tje na Slovenskem. Zmelo trdim, da ga ni mesta, ki bi Njima je slovensčina akoraznjena,

slovenski jim je prvi in drugo žele drugi jezik. Zato pa res nasebina Forest City zasluži slovensko lavoriko. Hvala ondetnina slovenskim staršem za tako lepo vzgojo svojih hčeri in sinovov.

Slučajno sem s par sotovariši prišel v zelo veselo družbo na pikniku “Bunch of Roses”. Pri nekake čudnih akordih godbe smo se vseeno zadovoljili z nekoliko vrčki, pri kojih so nam pokazale dekleta svojo zmožnost tudi v plesanju. Zal, da jim turi mi nismo mogli vračati enake spravnosti, pa naj opraste, ker tukaj v tem “smoky city” nam ni dana priložnost kot naprimer v Forest City. Po končani zabavi smo imeli čast spremiti dekleta domov, kjer pa nam je bila pot kot tučnem neznanu, kar je samooisebi unevno, zato smo izvolili za voditelja g. Kovarčiča, kar upamo, da je virage volje sprejel. Da je v teh slučajih izvrsten vodja, se razume, kajti zabavo smo olepsali še na pohodu proti domu. Ni mi mogoe opisati vlnudnosti in lepega postnega obnašanja deklet. Recem le, da je čas kojega smo preživeli med njimi, potekel zelo prehitro, a vendar nam bo v trajnem spominu.

Da bi nam pokazale še večjo vlnudnost, so nam povedale, dekleta nimamo samo v Pittsburghu vspenjače (elevator), temveč tudi v Forest Cityju in te v premogorovu, v kojega so nas povabile, da si ga drugi dan ogledamo. Tukaj je pa žel hotela usoda drugače, da si nismo mogli, dasi srčno radi tega ogledati. Naj nam dekleta tega opraste, ker krivda ni bila naša, temveč Newyorčanov, ker so predolgo časa čakali na vlak in mi poleg njih; potem je bilo pa seveda prepozno.

Sprejmite najtoplejšo zahvalo za Vašo vlnudnost in zabavo za časa našega bivanja med Vami. Na zdar ter do svidenja!

Andrew Bombač.
San Francisco, Cal.

V št. 191 “Glas Naroda” pod g. Bartolovim dopisom med drugimi tudi čitam opombo uredništva, kaj do so dopisovali iz San Franciscu tako umolknil. Človek bi se ne smel ozirati na zahtevne napadale, ki tudi sebe nevede kritizirajo. Gospod urednik, ako bi Vi videli, bi rekli, saj so se korajžni, da toliko pišejo, ker imajo vsled

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1895 — Inkorporirana leta 1909.

Glavni urad v ELY, MINN

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: MIHAIL BOVANSKI, box 351, Cosmanga, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 104 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: LOUIS COSTELLO, Walida, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. JOE V. GRAHKE, 548 E. Ohio St., N. B. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:
JOHN GOUZE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTT, 942 Ave. M. So. Chicago, Ill.
IVAN VABOGA, 5126 Natrons Alley Pittsburgh, Pa.

POMOČNIKI:
GREGOR J. PORENTA, box 174, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, box 480, Ely, Minn.
JOHN MUPNIK, 8. k. box 54, Export, Pa.

PRAVNI ODORI:
JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432-7th St. Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 124-2nd Ave., Duluth, Minn.
MATT FOGORELC, 17 W. Madison St. Room 608 Chicago, Ill.

ZDRAŽEVALNI ODORI:
RUDOLF PERDAN, 8028 St. Clair Ave., NE Cleveland, Ohio.
FRANK SKRABEC, 814 8th Ave., Box 63 Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407-8th Ave., Johnstown, Pa.

Jednotno glasilo: GLAS NARODA.
Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne podljetve naj se pošiljajo na glavna tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode odzvalo.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem na ošt len pristop. Jednota prisluje po “National Fraternal Congress listvid. V blagajni ima krog \$300.000 (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, poškodnin in smrti, niti je že izplačala do \$1,500,000 (en milijon in pol dolarjev).

Bolniška podpora je centralizirana. Vsak opravičen bolnik si je svast dobit podporo, kadar jo potrebuje.

Družna Jednota se nahajajo po raznih zapadnih slovenskih nasebinah. Tam, kjer jih še ni, pripravljamo ustanovitve novih. Društvo se lahko ustanovi s 5 člani ali članicami.

Za nadaljna pojasnila se je obrniti na glavnega tajnika.

dopisovanja take sovražnike, da bi jih najraje žive zakopali. Največji kritiki so oni, ki so se s pomočjo prijateljev povzpeli na visoko stopinjo, da imajo svoj “sukses” v kaki zaduhli kleti. Oni kritizirajo vse, kar ne trahi v njih rog. Vsled žele od dopisovalcev da delajo reklamo njima in delo dajalecem.

Kako hudiča naj človek piše o prosperiteti, ker je ni, akoravno so obetali gotovi močje, da se bo po vojni cedilo mleko in med, ako zdrobimo nemški militarizem. Kdar hodi vsako jutro od tovarne do tovarne, poauja svojo moč kapitalizmu, v gotovo, kake so delavske razmere.

Dopisi iz San Franciscu so resnični le enega bi rabili, da se ne prenehoma piše in s tem pokaže

Nadaljevanje na 4. strani.

MAZOLA JE NAJBOLJŠE OLJE ZA KUHANJE IN ZA SALATO ZA VSAKO ŽENSKO KI IMA VELIKO DRUZINO

MAZOLA vam štedi vaš čas in denar.

Nobenega sitnega “Creaming” procesa ni potreba. To je vedno pripravljeno za pečenje ali za zabelo kekov in pajev.

Prihrani vam denar, kajti vi zamorete zopet in zopet peči z isto količino Mazole.

Pri beljenju je treba eno četrtino ali eno tretino manj Mazole kot pa če uporabljate maslo ali mast.

Mazola da pri beljenju salate dober okus.

To je čisto koruzno olje, napravljeno iz koruznih vršičkov ter je tolikokrat precejeno, dokler ni popolnoma čisto.

Corn Products Refining Co.
17 Battery Place
NEW YORK CITY

MAZOLA

Prošnja Jugosl. Dijaške Zveze v Ljubljani

Priobčamo kot smo sprejeli:

Ljubljana, 9. 7. 1919.

Dovolite, da se obračamo v ime-
nu spodaj podpisane zveze na
Vas s prošnjo za pomoč in blago-
hotno podpiranje naših teženj ter
našega organizacijskega dela.
Ker nam je v ostalem društveno
življenje v Ameriki kolikor to-
liko še neznan oziroma je to, kar
vemo, le ono malo pronicanje, ko-
likor ga je dopuščala rajna Av-
strija. Vas prosimo, da bi nam
blagovolili ustreči z nekaj po-
datki oziroma zainteresirati on-
dotno slovensko javnost, posebno
pa študirajočo mladino, tako sred-
nješolsko, kakor tudi visokošol-
sko, za nas in svojo staro domo-
vino. Politika svoboda, katere
smo po tisoč letih robstva in su-
ženstva končno deležni, je po-
stavila naš narod pred velike kul-
turne naloge, od kojih rešitve je
odvisna pozicija, ki jo bo jugo-
slovanski narod zavzel med
drugimi svetovnimi narodi. Omla-
dina se resno zaveda teh nalog,
saj v tem času nam je dana šele
prilika, da povemo in pokažemo,
kdo in kaj smo, dočim nam preje
to ni bilo mogoče, temveč smo o-
stali le brezpravna raja. Sledovi-
te stoletne servilnosti so se naše-
mu narodu globoko utisnili v sr-
ce, tudi stari avstrijski birokrat-
ski duh, ki se je pred vojsko ta-
ko na široko razpasel po naši do-
movini, se še danes drži krčevito
svojih postojank, naše stare
generacije in kljub svobodi in
nacionalnemu udruženju ni vol-
jan zapustiti radovoljno svojega
stoletnega delokroga.

Omladina, ki v svojem entu-
zizmu gleda svoj visoki cilj in ob-
nem noče svoje energije razbli-
niti v sanjah, se zaveda popol-
noma trdega oreha vseh nalog,
katere bo v bodočnosti imela raz-
rešiti, vidi, da mora svoje sile za-
staviti za uresničenje popolnoma
sama, ker ne more računati na
staro generacijo, niti noče vleči
s svojim delom zgodovinski in
psihični anahronizem, ki je naše-
ga človeka že od daleč ožigosel z
imenom hlapca.

Svoboda in demokracija, pra-
vica in poštenost v politiki, kate-
ro je tako s povdankom Evrope
povedal Vaš predsednik Wilson
ter raztrgal prijazno krinko vse-
nemškega naroda in ga postavil
na zaslužni sramotni oder, po-
trebuje tudi v našem svobodnem
narodu ne samo povdanka, tem-
več tudi trdega in žilavega dela
vse naše mlade generacije. Nikar
kor vam ne more biti in tudi ne
bi smelo biti vseeno, kako se bo
razvijal jugoslovanski narod v
Evropi, ker danes pač nastopamo
kot nacionalna in politična celo-
ta, ki ima na svetovni zemljepis-
ni karti tudi svoj omejen pro-
storček ter v zboru narodov tu-
di svoj glas. Posebno to posled-
nje, je zadobilo z vstopom Ame-
rike v svetovno vojno ter esenci-
jelo združitvi z narodi Evrope,
toliko na vrednosti in pome-
nu, tako, da tega ne smemo pre-
zreti, kot smo prezrli že nešteto
zgodovinskih momentov, ki so
postali za nas usodopolni. Vsak
jugoslovanski bodisi, da živi v Ev-
ropi ali v Ameriki, se šteje k ju-
goslovanskemu narodu in vsaka
naša sramota ali poraz v stari do-
movini vrže svoj žarek na one
jugoslovane, ki bivajo drugje.

Da preidemo h konkretnim
stvarim, blagovolite naše namer-
e vzeti na znanje ter podpirati.
O uvodu, v katerem mo pač le v
najjadrskih obrisi očitati, zakaj se
obračamo ravno na Amerikance,
bi se dalo govoriti mnogo in ni-
kakor ne more zadostovati krat-
ko pismo. Vendar pa smo trdno
prepričani, da nas razumete ter
nam boste pomagali. V prvi vr-
sti hočemo medsebojno spozna-
vanje jugoslovanske omladine no-
vega in starega sveta, ki bi kot
duševni sad rodila skupen kul-
turni program ter enotno udru-
ženje dijaštva za bodoči skupen
pustop v svetovnih vprašanjih.
Pred vsem bi pa sedaj radi izve-
li, kje študira sodotno dijaštvo

Valeški princ, ki si namerava v Kanadi izbrati ženo.

in kam naj se obrnemo, da bi se
mogli direktno z njimi o delav-
nem programu pomeniti. Prosimo
Vas za prijaznost, da bi nas na
kakoršenkoli način zvezali v
skupno korespondenco ter nam
podali naslove, kam naj se obr-
nemo. Čuli smo, da imajo Sloven-
ci v Clevelandu svojo gimnazijo
in tehniko, kar znači, če odgovar-
jajo te vesti resnici, da je tam
dovolj intelektualne omladine, ki
bi lahko delovala z nami in mi z
njimi. Prosimo bi Vas, ako tozadev-
no obvestite tamošnjo omladino
ter ji naznanite, da bi z veseljem
sprejeli vsakega člana z naš
list, katerega Vam pošiljamo. Po-
polnoma vseeno je, ali je beletri-
stične, znanstvene ali politične
vsebine. To poslednje, izmenja-
vanje misli med Ameriko in Ev-
ropo v skupnem listu, je prvi naš
cilj, katerega bi radi dosegli. V
tem oziru Vas prosimo za izdat-
no pomoč.

V pričakovanju, da nas boste
po svojih močeh in ugledu podpi-
rali ter potrdili naše; v Vas stav-
ljeno zaupanje,

bilježimo z odličnim spoštova-
njem,

Vodstvo Jugoslovanske Dijaške
Zveze v Ljubljani.

Za konzorej "Preporoda":

V. Gustav Omahen.

Zdenko Knez, tajnik.

**ZNANOST MISLI, DA JE PLA-
NET MARS OBLJUDEN.**

Od časa do časa so znanstveni-
ki obljubili planet Mars z razum-
nimi bitji, nato uničili vse prebi-
valce tega planeta ter jih nekaj
časa pozneje zopet postavili na
zaj. Pred nedavnim časom je bilo
končno ugotovljeno, da ne ob-
stoja nikako življenje na plane-
tu Marsu. Sedaj pa je prišlo no-
vo, poročilo iz Bostona, soglasno
z listom "North America" v Phi-
ladelphiji, ki ugotavlja, da mogo-
če kljub vsemu vendar obstaja
jo človeška bitka na tem planetu.
Ta list pravi isto stvar, seveda
bolj rezervirano in sicer na na-
slednji način:

Znamenja o obstoju inteli-
gentnega življenja na Marsu se
glase v smislu, da so skupine raz-
umnih zvezdoslovcev prle do istih
razkritij. Ugotavlja se, da je na
Marsu nizko ozemlje, ki kaže vsa
znamenja izpremembe letnih ča-
sov. Zvezdoslovci so tudi razkrili
polarni led, ki se od časa do časa
stopi na južnih delih Marsa.

Če se doda k tem faktorjem 131
kanalov ter 14 jezer, ki so defi-

nitivno določeni, ali ne moremo
na podlagi tega sklepati, da ob-
staja tam v resnici razumno živ-
ljenje?

**Licemerstvo novega ci-
vilnega guvernerja
Julijske Benečije**

Novi civilni guverner Ciuffelli
je ob svojem prihodu izdal slede-
či proglas:

— Meščani! Prevzel sem po-
generalnega civilnega guvernerja
za Trst in Julijsko Benečijo svest
si dolžnosti napram domovini in
moj namen je skrbeti za blagosta-
nje narodov, ki so spojeni z Ita-
lijo, podpirati koristne inicijati-
ve, vzpostaviti stopnjena norma-
ne razmere javnega življenja, ki
se mora razviti in uspevati v red-
nem delu, v varnosti svobode in
pravice.

Pričakujem dobrovoljnega so-
delovanja vseh prebivalcev, za-
stopstev in oblasti, ki sedaj delu-
jejo, kakor tudi onih, ki bodo
morate začeti svoje koristno delo
vanje.

Posvetil bom svoje delo in ob-
last le v prid ljudskemu blago-
stanju, brez ozira na osebo in na
stranke. Prepričan sem, da najde
prebivalstvo Trsta in Julijske
Benečije v svoji stalni tradiciji
mirnega delovanja, pravičnosti in
dobrote primerna navodila za
svoje namene in čine.

Trst more kolikor mogoče kma-
lu zopet začeti svoje veličastno
življenje, svoje svobodno dihanje
in svoj gospodarski razmah, da
da domovini veliko in dragoceno
pomoč, ki jo pričakuje Italija od
Trsta in od onih drugih mest ter
odrešenih ozemelj, da more takc
izvršiti svojo zgodovinsko misijo
za civilizacijo in napredek.

Začnimo torej zopet delo, ki ga
je ustvarila osvobodilna vojna, —
iščimo tolažbe za težave in škoda,
ki smo jih junaško pretrpeli, v
delu miru, v vzajemni naklonje-
nosti in v izvrševanju svojih dol-
žnosti.

V tem upu vam izražam svojim
najsrčnejšim pozdravom pozdrav
kralja in italijanske vlade.

**BELGIJSKI KRALJ BO OBPA-
ROVAL PREDSEDNIKA.**

Bruselj, Belgija, 7. septembra.
Ko bo prišel v Ameriko belgijski
kralj Albert, bo prinesel pred-
sedniku dragoceno darilo: kom-
pletne namizni "set" iz pristnega
belgijskega porcelana. Na raznih
krožnikih in podstavkih so nasli-
kane razne belgijske naravne zna-
menitosti. Vse, posoda, kakortudi
slike, je mojstersko delo.

Študijski priporočila / Do danes je bilo izdanih 1796 Potnih Listov (PAŠOŽEV)

Preskrbim Potni List Pašoš

Zajebam po vseh Ameriki. Pišite mi

MATIJA SKENDER

JAVNI NOTAR

Za AMERIKO IN STARI KRAJ

5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.

Do danes je bilo izdanih 1796 Potnih Listov (PAŠOŽEV)

Glas Naroda

najstar. slov. dnevnik v Ameriki

Izhaja vsak dan razen nedelj in praz-
nikov.

Priobča najzanimivejše novice iz celega
sveta.

Priobča romane, povesti, šalo, razno-
terosti.

Priobči vse, kar zamore zanimati pov-
prečnega čitatelja.

Rasirjen je po vseh slovenskih naselbinah od
Atlantkia do Pacifika.

Glasilo Jugoslovanske Katoliške Jednote,
in Zapadne Slovanske Zveze

Najboljše sredstvo za oglaševanje.

Stane za vse leto	\$4.00	Za celo leto za mesto	
		New York	\$5.50
Za pol leta	\$2.50	Za pol leta	\$3.00
Za četrt leta	\$1.25	Za četrt leta	\$2.00

Naročite ga za svojce v starem kraju

Za Evropa za celo leto \$6.00

Za Evropo za pol leta \$3.50

Tehnično osobje je organizirano.

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street
New York City

III. Konvencija J. R. Z.

Zanimanje za III. konvencijo Jugoslovanskega Republičanskega Zdravstva je nepričakovano veliko in glavni urad je zaposlen s predpripravo. Pripravljalni odbori v Clevelandu so na delu, da preskrbe vse potrebno za vsprejem delegatov, za prenočišča itd.

Dosedaj so prijavljeni sledeči delegati:

JSKJ. Mat. Pogorelec. John Varoga, Pittsburgh, Pa.

Okr. org. JRZ št. 1. B. Yeraut, John Terčelj, J. Miklavčič in Vovk, Lawrence, Pa.

Kraj. org. JRZ št. 14 Martin Judnič, Waukegan, Ill.

Kraj. org. JRZ št. 18 Anton Anžič, Girard, Ohio.

Kraj. org. JRZ št. 47 Frayk Trsar, Pullman, Ill.

SDPZ Ivan Prostor, Ivan Grošelj, Johnstown, Pa.

Kraj. org. JRZ št. 11 And. Semrov, M. Mentony, Detroit, Mich.

Kraj. org. JRZ št. 39 Martin Jurkas, Aurora, Ill.

SNPJ Vineent Ceinkar, Frank Somrak, Chicago, Ill.

Kraj. org. JRZ št. 111 Anton Muler, J. Bratković, Gross, Kan.

Jugo-Slav Information Bureau, R. F. Hlača, New York.

SNPJ in JRZ Nace Ziemberger, John Rebolj, Glencoe, Ohio.

Pevsko društvo "Prešeren" And. Bombač, Pittsburgh, Pa.

Kraj. org. JRZ št. 23 M. Pogorelec, Sublet, Wlo.

Okr. org. JRZ št. V. Ant. Zornik, A. Kodrič, Herminie, Pa.

SNPJ št. 87 Valentin Urbav, Herminie, Pa.

JRZ št. 1 Mary Udovci, Chicago, Ill.

JRZ št. 21 Lazar Todorović, Detroit, Mich.

SNPJ št. 138 John Göteli, Canonsburgh, Pa.

JSKJ št. 26 Anton Zbašnik, Pittsburgh, Pa.

Okr. org. JRZ št. II And. Vidrih, D. Krašna, L. Baudek, Co-

namaugh, Pa.

JSKJ Josip Pishler, Ely, Minn.

Kraj. org. JRZ št. 17 L. Mirmolja, Anton Ličan, Josip Durn, M.

Podgoj, Cleveland, Ohio.

Kraj. org. JRZ št. 9 Josephine Birtič, Cleveland, Ohio.

Kraj. org. JRZ št. 38 Frank Rataje, John Gornič, F. City, Pa.

JRZ "Sloga" John Ermene, Milwaukee, Wis.

Kraj. org. JRZ št. 26 Anton Zorman, Sheboygan, Wis.

Kraj. org. JRZ št. 5 Anton Flanšek, M. Vagrič, La Salle, Ill.

Kraj. org. JRZ št. 66 Mary Rant, Detroit, Mich.

Kraj. org. JRZ št. 4 John Ermene, West Allis, Wis.

Jugosl. Narodni-Dom, Lorain, O. John Piškur.

Kraj. org. JRZ št. 13 Frank Justin, Lorain, Ohio.

Slov. Delavski Sokol, Frank Stonič, Chicago, Ill.

SNPJ št. 121 Louis Potočnik, Detroit, Mich.

Kraj. org. JRZ št. 7 Minka Aleš, Chicago, Ill.

Okr. org. JRZ št. IV Leo Poljšak, Joe Mrhar, Ivana Pavlin, U.

M. Kabay, Cleveland, Ohio.

Kraj. org. JRZ št. 8 Mary Grill, Fanny Trbežnik, Cleveland, O

Kraj. org. JRZ št. 10 A. Krizmanič, Newburgh, Ohio.

Kraj. org. JRZ št. 1 Frank Čemažar, Cheiagio, Ill.

"Enakopravnost" L. Trugar, Cleveland, Ohio.

"Proletarec" And. Bogataj, Cleveland, Ohio.

"Glas Svobode" Anton Jankovič, Chicago, Ill.

Vsa ostala društva in organizacije, ki nameravajo še poslati de-

legate, naj javijo glavnemu uradu JRZ nemudoma, da se jim pošlje-

jo potrebne poverilnice.

Anton J. Terbovec, tajnik.

Delavsko gibanje v Sloveniji

V nobenem kraju ni delavstvo, ki bi od K 1.20 do vstevši K 1.60 grozne vojne dobe tako kruto občutilo kakor v gustinski jeklinari. Med vojnim časom je razumel, da je imel "opravka" enkrat v senci avstrijskih bajonetov do skrajnosti izrabljati ubogo slovensko ljudstvo. Po polomu se je hotelo to nadaljevati, izkoristiti se je hotelo delavstvo na vse konce in kraje.

Nemški šovinisti so namreč že po polomu hujskali slovensko delavstvo proti Jugoslaviji. Pri vojaških operacijah med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo se je nahajalo delavstvo v tem prijaznem položaju, da je imelo "opravka" enkrat v senci avstrijskih bajonetov do skrajnosti izrabljati ubogo slovensko ljudstvo. Po polomu se je hotelo to nadaljevati, izkoristiti se je hotelo delavstvo na vse konce in kraje.

Nemški šovinisti so namreč že po polomu hujskali slovensko delavstvo proti Jugoslaviji. Pri vojaških operacijah med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo se je nahajalo delavstvo v tem prijaznem položaju, da je imelo "opravka" enkrat v senci avstrijskih bajonetov do skrajnosti izrabljati ubogo slovensko ljudstvo. Po polomu se je hotelo to nadaljevati, izkoristiti se je hotelo delavstvo na vse konce in kraje.

Nemški šovinisti so namreč že po polomu hujskali slovensko delavstvo proti Jugoslaviji. Pri vojaških operacijah med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo se je nahajalo delavstvo v tem prijaznem položaju, da je imelo "opravka" enkrat v senci avstrijskih bajonetov do skrajnosti izrabljati ubogo slovensko ljudstvo. Po polomu se je hotelo to nadaljevati, izkoristiti se je hotelo delavstvo na vse konce in kraje.

Nemški šovinisti so namreč že po polomu hujskali slovensko delavstvo proti Jugoslaviji. Pri vojaških operacijah med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo se je nahajalo delavstvo v tem prijaznem položaju, da je imelo "opravka" enkrat v senci avstrijskih bajonetov do skrajnosti izrabljati ubogo slovensko ljudstvo. Po polomu se je hotelo to nadaljevati, izkoristiti se je hotelo delavstvo na vse konce in kraje.

Nemški šovinisti so namreč že po polomu hujskali slovensko delavstvo proti Jugoslaviji. Pri vojaških operacijah med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo se je nahajalo delavstvo v tem prijaznem položaju, da je imelo "opravka" enkrat v senci avstrijskih bajonetov do skrajnosti izrabljati ubogo slovensko ljudstvo. Po polomu se je hotelo to nadaljevati, izkoristiti se je hotelo delavstvo na vse konce in kraje.

MEADOW VIEW KOKOŠJE in TRUCK FARM

Mi nudimo šestnajst izbranih po pet akrov obsega-
čih farm izven mesta St. Cloud, Minnesota, po POSEBNIH
CENAH in POGOJIH takom prihodnjih trideset dni.

To je najboljša zemlja v enem najboljših farmerskih
okrajih Minnesota, dočim je St. Cloud po splošnem mne-
nju danes najbolj hitro se razvijajoče mesto Severozpa-
pada.

**SPREJEMI BOMO LIBERTY BONDE ALI PANMO-
TOR DELNICE KOT POLNO CENO ZA TAKOJŠNJE
ALI DELNO PLAČILO.**

Pišite ali brzojavite danes za našo uvedbeno ponudbo
Meadow View Farm.

Chas. N. Beyhan
Farmers State Bank, St. Cloud, Minn.

vsem ni nikakih razlogov proti
bivšemu inženirju Lorberu-u in
topilnemu mojstru Ido-u, ker sta
se napram delavstvu korektno
obnašala in ker tudi v narodnost-
nem oziru nista zakrivila nikakih
prestopkov. Odločno pa prosti-
rajo proti temu, da bi se zopet na-
stavili v obratu drugi pobegli ali
svoječasno aretirani uradniki brez
temeljne izobrazbe, v prvi vrsti pa
bivši ravnatelj A. Liebenberger, ker
je znan kot hujšak ter je pris-
trajansko postopal napram delav-
cem slovenske narodnosti.

Nad tem uspehom svoje organi-
zacije je delavstvo lahko ponosno.
Razveseljivo je dejstvo, da se je
moglo z obojestransko dobro vo-
ljo in popustljivostjo priti brez
hujših sporov do spraznoma, kar ni
samo v interesu delavstva, mar-
več tudi v interesu naše indu-
strije. Gospodje so morali pač sa-
mi uvidevati težko položaj teh
delavcev, ki so bili od prejšnjih
avstrijskih mogotev tako izkoriš-
čani.

Zahvala gre vsem, ki so sodelo-
vali pri mirni poravnavi zadeve,
ki bo gotovo v največjem intere-
su podjetja. Zahvala gre delav-
skim zaupnikom, vsem s spono-
di, ki so sodelovali pri poravnavi za-
stopnikom oblasti in ravnatelj-
stvu ter sekvstru dr. Obersnelu,
ki temeljito razume potrebe pod-
jetja, a tudi delavstva.

SKLICANJE MEDNARODNEGA
POLJEDELSEGA KONGRESA.

United States Department of
State je razposlal na vse inozem-
ske vlade pozive, naj imenujejo
svoje delegate za Mednarodni Pol-
jedelski Kongres v Kansas City,
Missouri, ki se bo vršil 25. 26. in
27. septembra tega leta. Dasi se ta
mednarodni sestanek vrši vsled
sklepa ameriškega Kongresa od
24. julija, vendar se isti ne vrši
pod avspicijami vlade Združenih
držav, ampak v kolikor se tiče po-
rednih delegatov, morajo inozem-
ske vlade same ukreniti potrebno.

Na Mednarodnem Poljedelskem
Kongresu se bo razpravljalo o me-
todah poljedelstva in poljedelskih
strojih, sadjarstvu, živinoradi, o tra-
govini s poljedelskimi pridelki in
o vseh drugih vprašanjih, tiče-
ščih se poljedelstva.

V zvezi z Mednarodnim Polje-
delskim Kongresom se bo obdrža-
la tudi mednarodna razstava po-
ljedelskih pridelkov.

Pripravljalni odbor tega kon-
gresa pričakuje z zanimanjem pri-
hodnih inozemskih delegatov.

Assistant Secretary of State
Mr. Long je obvestil vse diplo-
matske zastopnike Združenih dr-

Zdravilo za vse mu-
slarne bolezni je
Pain-Expeller
neprekosljiv.
Pazite na znak
SIDRO.
Po vseh lekarnah
po 35c in 65c ali pa
pišite na
F. AD. RICHTER & CO.
326-330 Broadway, New York

LINČANJE ČRNCEV.

Jacksonville, Fla., 8. sept. —
Druhal belecev je vzel iz tukaj-
šnje mestne ječe danes zjutraj
dva črnce, obtožena umora ter ju
ubila. Petdeset mož je naskočilo
ječo in iskali so črnce, ki je bil
obdolžen, da je napadel neko be-
lo deklico.

Oblasti pa so ga že prej tajno
odvedle v San Augustine, ker je
bilo čuti številne pretuje, da bo
zamorec umorjen.

Ko je druhal videla, da je žr-
tev naša, se je polastila dveh dru-
gih zamorcev, obdolženih umora
nekega belega moža. Odvedla ju
je v neko predmestje ter oba us-
trelila. Nato so stavili linčarji
vrvi krog vratu mrtvih trupelj
ter jih vlekli skozi mestne ulice.

POŽAR NA BOJNI LADJI.

San Francisco, Cal., 8. sept. —
Trijne možje so izgubili življenje
vsled požara, ki je izbruhnil na
bojni ladji "New Mexico", za-
stavni ladji pacifičnega brodogva
v tujaknjem zalivu tekem prete-
kle noči. Nemogoče je bilo dobi-
ti potrdilo te vesti potom tujak-
njih mornariških oblasti.

Soglasno s poročilom so možje
utonili, ko je bil nek oddelek,
v katerem so gasili požar, preplav-
ljen z vodo v namenu, da zavsta-
vijo nadaljno razširjenje požara.

ROJAKI, NABOČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČJI
SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR.
DRŽAVAH.ZOPER BOLEČINE NA JETRIH
RABITE

LAXPHYLIN

nčesar boljega na svetu. Celo zdravil-
nje, šest skat, \$10.48, ena skatja \$2.64
a tako vred. Prodaja edino Laxal Me-
dicines Co., 656 Laxal Bldg. Pittsburgh, Pa.

Zdravim samo moške.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, Specialist v Pitts-
burghu in ima 20-letno izkušnjo v zdravstvenih zadevah.

Zdraviljenje krvi zdravil s
slovitimi 600, ki ga je izumil
profesor dr. Koler. Ako imate
kislavost, ki vam moti po telesu,
v krvi, ako vam izpušča kri,
vse boli v kosteh, pridite na
iskušnjo vsem bolni. Nihakar ne
zdravijo, kajti ta bolezen se pre-
stavi naprej.

Vse izločevanje in kanala se
izboljšanje vode zdravil po naj-
novejši metodi in v kolikor ne-
morete kratkemu času. Kadar op-
azate, da imate več moške moči,
ne čakajte, temveč pridite in
vrat vam bom močilo moč.
Kole zdravil v 20 urah brez
operacije.

Različno v medicini, od 10-
ur prihodnje boleznijo v krvi
in krvi, kajti po medicini.

Iskušnjo, kajti po medicini, od 10-
ur prihodnje boleznijo v krvi
in krvi, kajti po medicini.

Iskušnjo, kajti po medicini, od 10-
ur prihodnje boleznijo v krvi
in krvi, kajti po medicini.

Iskušnjo, kajti po medicini, od 10-
ur prihodnje boleznijo v krvi
in krvi, kajti po medicini.

Iskušnjo, kajti po medicini, od 10-
ur prihodnje boleznijo v krvi
in krvi, kajti po medicini.

Iskušnjo, kajti po medicini, od 10-
ur prihodnje boleznijo v krvi
in krvi, kajti po medicini.

Iskušnjo, kajti po medicini, od 10-
ur prihodnje boleznijo v krvi
in krvi, kajti po medicini.

Iskušnjo, kajti po medicini, od 10-
ur prihodnje boleznijo v krvi
in krvi, kajti po medicini.

PETER ZAKA

Peter Zaka je pa čisto pozabil
na New York in newyorške Slo-
vence, — pravi neko pismo. — Gle-
damo in gledamo, da bi se lotil
nas, pa ne žrhn nobene besede.
Kaj, če bi nekoliko razsvetlil
slamnikarske razmere, za katere
se najbolj zanimamo!

No, dobro, prijatelj. Zanimajte
se za razmere v slamnikarski obri
in se jezite sedaj, kaj ne, ko je
že prepozno. Pred petimi leti so
postale razmere tako neznosne, da
bi morali kmalu gospodarju pla-
čati, če ste delali pri njem. Brez
malih častnih izjem, kot je napri-
mer Hribar, so vsi tovarnarji ži-
dije. Ali vam ni šlo v glavo, da
bo žid skrbel najprej za žida, in
šele, ko bo v hudi stiski in ne bo
vedel, kaj početi, za Slovence. —
Žida notri, Slovence ven — to je
bilo geslo glavarjev slamnikar-
ske obrti.

Par newyorških rojakov je iz-
prožilo prepotrebno idejo sloven-
ske krajevne organizacije. Pa-
metni so bili, vsa čast jim, ker so
videli že vnaprej to, kar se do
gaja v današnjih dneh.

Vi jim seveda niste sledili, ker
je v vas vkoreninjena vera, da Slo-
vence sam brez pomoči tujca ne
znore ničesar. Tujec, žid, ta je
allright, on nam bo pomagal. V
zadnjih dneh sezijah ste dobro vi-
dili, kakšna je ta pomoč.

Žid je začel siliti v ospredje,
število židovskih izdelovalcev se
je razširilo kot gobe po dežju in
židje so začeli opravljati dela,
katera so bila pred leti monopol
newyorških Slovencev.

Hodili ste se pritoževati na uni-
jo. Tam je bil slovenski zastop-
nik, ki vam je obljubil vse, kar
je mogel in smel. Njegova želja
je bila delati za vas, toda koman-
dirali so drugi. Obljubil vam je
marsikaj, toda obljubo so izpol-
nili voditelji kakor jim je bilo
povšeč in povolji.

Znana stvar je, da ena Sloven-
ka, kar se slamnikov tiče, odteht-
ta najmanj deset židov. To jih
peče in to jih boče v oči. Sesta-
vijo so drug načrt, da bi začeli
vsak delat od tedna.

Na ta način bi najsiabši židov-
ski slamnikar toliko zaslužil kot
najboljši slovenski delavec. Potom
tega načrta hočejo židje skrbeti
za svoje ljudi. Tako so tudi skle-
rili na zadnji konvenciji. Tisti,
kaj so bili že v Domžalah mojstri,
kaj zaslužijo sedaj ravnotoliko
kot oni, ki so še lansko leto pre-
peljevali puškare po Rivington
Streetu.

V pondeljek sta se vršili dve
seji: prva za splošno organizaci-
jo, druga, zvečer, samo za Slo-
vence. Kar se je sklenilo pri spo-
lni organizaciji, kjer imajo židje
večino, je najbrže obveljalo.

Na splošno sejo so bili povab-
ljeni vsi, brez izjeme. Nihče ne
ve, kdaj so bila oddana na pošto
vabila, ker ni na poštmen pečatu
ne ure ne dneva. Gotovo je samo
to, da so bila vabila dostavljena
še v pondeljek dopoldne, torej
dve uri pred začetkom seje.

Slovinci se potemtakem seje ni-
so mogli pdeležiti, ker je bil čas
prekratek, in jih je veliko, ki so
dobili vabila šele zvečer, ko je bi-
la stvar že zdavnaj končana.

Najboljše je potemtakem, da
se vsi udeležite prihodnje skupne
seje ter vprašate gospode vodite-
lje, kdaj so odpisali Slovincem
vabila na važen sestanek in zakaj
jih niso odpisali že vsaj en te-
den prej, da bi se doobra pri-
pravili.

LESTVICA VREDNOSTI.

Z. K. M. M. — Da, ako
imate dober in zanesljiv naslov,
lahko pošljete dr. Koleru slovensko
jezik v Italijo.

Zapadna Slovanska Zveza

USTANOVLJENA

5. JULIJA 1908

INKORPORIRANA

27. OKTOBRA 1908

WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION

Glavni sedež: Denver, Colorado.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOHN PEEBO, 4450 Wash. St., Denver, Colo.
Podpredsednik: JOHN FAJDIGA, Box 33, Leadville, Colo.
Glavni tajnik: FRANK SKRABEC, 4664 Wash. St., Denver, Colo.
Zapisnikar: ROBERT ROBLECK, Sta. 5, Pueblo, Colo.
Glavni blaginjak: JOSIP VIDEČIČ, 4485, Logan St., Denver, Colo.
Zaupnik: FRANK ZAITZ, 514 W. Cestnut St., Leadville, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: JOHN GERM, 734 Moffat Ave.
MIHAEL KAPSCHE, 608 N. Spruce St., Colo. Springs, Colo.
GEORGE PAVLA KOVICH, 4717 Grant St., Denver, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: ANTON KOČEVAR, 1206 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
JOHN KOCHAN, 1203 Mahren Ave., Pueblo, Colo.
FRANK CANJAR, 600-501 — 45 Ave., Denver, Colo.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

Predsednik: FRANK BOYTZ, RR. 2, Box 132, Pueblo, Colo.
FRANK MARTINJAK, Box 259, Ely, Minn.
PETER GESHELL, 4464 Wash. St., Denver, Colo.

VEŠEVNI ZDRAVNIK:

Dr. R. S. BURKETT, 4487 Washington St., Denver, Colo.

GLAS NARODA, 22 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Vse denarne naknade in vse uradne stvari se pošiljajo na gl. taj-
nika, pritožbe na predsednika gl. nadzornega odbora, prepirne zadeve pa
na predsednika glavnega porotnega odbora.

Naznanilo

Iz urada društva Grintovec št. 21 ZSZ. v Ely, Minn.

Tem potom obveščam vse sobra-
rojaški, pristopite sedaj, ko je u-
te in sosesre gori imenovanega
društva, da naj se polnoštevilno
zdržejojejo društvenih sej tekem
štirih mesecev: septembra, okto-
bra, novembra in decembra.

Na programu imamo vsakovrst-
ne točke ali referate, ki so v ko-
rist za Zvezo, društvo in za posa-
mežno članstvo.

Naša Zveza se je tudi pridru-
žila drugim Jednotam in Zvezam
za združitev. Dolžnost nas veže,
drugi bratje in sestre, da vsi gla-
sujemo za združitev, ako hočemo,
da bomo še dokaj let ostali pri
Jednoti, ako pa ne glasujemo za
združitev, nam pa drugega ne ka-
že, kakor razpustitev Zveze in
Jednot.

Glavni odbor je tudi razpisal
posebne nagrade društvu za pri-
dobitev novih članov tekem dveh
mesecev, septembra in oktobra.
Pristopnina je tudi nižajna za do-
bo te kampanje. Torej, društve-
niki, na noge, kakor tudi drugi

Se enkrat apeliram na članstvo
društva Grintovec, da naj se vde-
ležuje društvenih sej.
Seje se vrše vsako tretjo nede-
ljo popoldne ob 2. uri v prostorih
Slovenske Citalnice. Kadar bo vse
urejeno v Slov. Nar. Domu, se ho-
mo preselili. Toliko v pojasnilo.
Bratje in sestre ZZZ., glasujte
za združitev, kajti v združenju
je moč!
Z bratskim pozdravom
Jakob Kunstelj,
predsednik.

Dopisi

(Nadaljevanje z 2. strani.)

no), potem se nisi gotov, boš li de-
tri hiše, da bi še eno tako zalili
lal ali ne. Višči napisano na več
tovarnah, da rabijo žene, dekleta,
a da bi videl kaj za moške, tega
ne, kajti oni hočejo plačo za svoje
težko delo.

Dobro, ako imaš ti stalno delo,
denar in svoje stanovanje ter
zdravje, bodi hvaležen, da ti je
sreča mila. Ni-li sramota za tako
izobraženega (?) moža, ki kriči,
kaj mi hočejo slovenski listi, dru-
štva itd., jaz imam denar in pre-
moženje, vredno \$4000, medtem
ko morajo oni, ki pišejo v papir,
plačevati rent. Koliko je Sloven-
ec v San Francisco, da imajo hi-
še v vrednosti \$4000, katere so
prishušili s težkim delom? Vsako
stanovanje je dobro, a je nespa-
metno kričati, ako res človek kaj
pristada, ker nesreča nikdar ne
praznuje. Vsi smo vedno podvr-
ženi beraški palici, preje neza-
kroni, v katero taki se vedno naj-
bolj verujejo. Kdar ima večno ho-
lezen v hiši, mu pameten človek
ne bo zameril, ako si ne more pri-
hraniti ter vsled tega mora sam
trpeti.

V resnici moram priznati, kar
piše moj prijatelj J. B. v svojem
zadnjem dopisu, kako si je naš
priljubljen rojak Mr. Martin Jud-
nič postavil krasno hišo, da je po-
nos celemu kranjskemu hribu!
Mrs. in Mr. Judnič se nista edino
businessom povzpela na tako do-
bro stališče, pač pa s svo

Koroška

P. P. poročila: Plebiscit na Koroškem se bliža in upati je, da bo izid ugoden. Vendar se ne smemo postaviti na fatalistično stališče, ampak moramo storiti vse, kar je v naših močeh, da ne bomo trepetali med strahom in epom pričakovali izreka sodbe.

Ni namreč dosti, da se reče, češ Korošci so Slovenci in iz tega sledi vse drugo. Vpliv slovenstva na Koroškem, v nekakem centralističnem zmišlju, je bil že pred vojno minimalen, kajti Nemci so uporabljali dve metodi, ki sta šli vzporedno: prva je bila pot čisto ravnadnega brutalnega germaniziranja, druga pot provincializma. Ker so videli, da ne aspeva prva čisto po njih želji, so se vrgli na drugo bolj zahrbtno. Skušali so ubiti v koroškem Slovenen čut skupnosti z ostalim slovenstvom, omejiti so ga hoteli samo na Koroško, ker so vedeli, da bo prva pot lahka, ko se posreči zaježiti na Koroško vsak vpliv iz središča. Da je tudi druga pot imela svoje uspehe, o tem si ni delati iluzij. Kajti obenem z omejitvijo slovenskega vpliva je šlo previdno laskanje koroškemu Slovenen, da je kulturno na višji stopinji kot njegov kranjski brat, ki ne zna nemški in govori v jeziku služčadi. Vse to skupaj je sčasoma stvorilo zavnanost nekako posebno mentaliteto koroškega Slovenca, ki se je med vojno še stopnjevala razmere pa, ki so nastopile takoj po vojni in tripo deloma še sedaj, tudi niso najbolj pripravne, da bi potisnile tok ljudskega mišljenja v drug tir, kajti vsa vojna je pokazala, da je šel v pokrajinih, kjer so se vršili boji, vpliv začasni gospodarjev brez sledu na ljudsko mišljenje, da je ljudstvo pozorelo pravzaprav samo dva obdobja: skrb za ohranitev življenja in strah, kaj bo jutri, če pride v kraj nasprotnik.

Pri glasovanju se namreč ne smemo zadovoljiti samo z ugodnim uspehom, ampak se ne smemo strahiti nobene žrtve, da dosežemo sijajen izid — kajti to ima lahko nedogledne materialne posledice na znotraj in moralne na zunan.

Prvič je čisto gotovo, da bo uspeh v prvem pasu vplival na uspeh v drugem pasu, poleg tega ni izključeno, da se nam ne bi pridodil kak važen kraj, ki bo glasoval sicer za Avstrijsko Nemčijo ali ležal zelo izven spornega ozemlja, če se izkaže, da gravitira gospodarski v ozemlje, ki se je izrelo z ogromno večino za Jugoslavijo. Akti o Koroški nikakor še niso zaključeni in da plebiscit lahko same podlago za končno ureditev.

Drugi pomen je na zunan. Če dokažemo celo na Koroškem, kjer smo sami priznali, da je ljudstvo nasilno germanizirano, kakva večina hoče pripadati materi-domovini, kaj naj si misli potem mirovna konferenca in ves svet o aneksiji našega toliko bolj zavednega plemena na zapadu! Ne bo se dal spraviti s sveta naš svetljani protest proti italijanskemu nasilju, kakor se ni mogel pozabiti protest narodne skupščine v Bordeaux leta 1871 proti pruskemu topu!

Vpoštevajmo vse to in delajmo, kajti gre za več, nego se zdi samo na prvi pogled — glejmo, da si ne bomo očitali, da nismo storili vse, kar je v naših močeh, in hitimo, da nas ne prehiti čas!

Sokolstvo in politične stranke

Bili so časi, ko se pri nas na Slovenskem niso obstojala naša delavska telovadna društva, katera pa imamo danes že mnogo, kje organizirana pod okriljem naših izobraževalnih društev "Svobode". V tistih časih smo se tudi socialisti zatekali v sokolska telovadna društva, katera so po mnogih krajih n. pr. Hrastnik, Trbovlje, Zagorje in drugih delavskih krajih obstojala po večini iz naših pristaev. Storili smo to, ker razni klerikalni "Orlov" mislino imeli drugih telovadnih društev in ker se je "Sokol" saj povečini držal nad strankami, kar v svojih tistih tudi še danes vedno zatrjuje, dasiravno temu ni tako.

V 1. številki svojega glasila "Sokol", zatrjuje to telovadno društvo svoj nadstrankarstvo ter priporoča svojim članom delovanje v strankah, ki odgovarjajo njihovemu prepričanju. Videli pa smo zadnje čase, kako si stranka JDS osvoja popolnoma to telovadno organizacijo.

Nam je to danes sicer popolnoma vseno, kakor je "Orlov" paradišna organizacija klerikalizma, tako je danes "Sokol" paradišna in bojna organizacija liberalizma, ali kakor se že danes ti gospodje imenujejo. Dejstvo je pač, da je dvom na nadstrankarstvu tega društva danes močno opravičen.

Oglejmo si še dalje to društvo in njega takozvano bratstvo, katero se cedi tem gospodom ob vsaki priliki in besedi iz njih ust. Imel sem priliko, dostikrat nastopiti v društvu. Videl sem tam res nekakšno "bratstvo" in "demokratizem", pa seveda, bili smo si bratje samo za tisti čas, dokler smo bili v kroju, drugi dan nas pa "višji" niso več poznali in bratstvo je bilo pri kraju. To "bratstvo" je prišlo povsem do izraza tudi v bivši avstrijski armadi, kjer smo služili razni bratje eni kot oficirji, drugi kot navadni vojski. Tam se nismo več poznali.... Peklo in bolelo nas je to, pomagati si pa tam nismo mogli. Prejela se nas je opravljena nevolja do teh ljudi ki so tako slabo kazali vazojo značaja, in komaj čakali ter tudi delovali na to, da se zruši gnila Avstrija. Imeli smo na soški fronti slabo, kjer je bivši "Sokol" pahnul

PARADA IN VAJE AMER. BOY SCOUTS.

Ministrska kriza

Belgrajska "Tribuna" javlja:

— Takoj po ardivenici Ljubljane Davidoviča pri regentu, ki mu je poveril sestavo koncentracijskega kabineta, je Davidovič takoj posetil Protića, katerega je naprosil naj mu pove svoje mnenje glede nadaljne politične orientacije, in ga vprašal, če sme računati na sodelovanje radikalnega kluba v vladi. Protić je Davidoviča opozoril na vzroke krize in njegovo demisijsko, katere je pri svoji demisijski odločitvi omenil regentu, in je dejal Davidoviču, da je njegovo mnenje isto, kakor mnenje radikalnega kluba: dokler oni vzroki niso odstranjeni, se radikalni klub ne more udeleževati vladnega poslovanja.

Dopoldne je imel radikalni klub sejo, kjer je Protić poročal o posetu Davidoviča in o svojem odgovoru.

Potem je Davidovič obiskal dr. Korošca. Dr. Koroševa skupina je izjavila Davidoviču, da je želela, da bi tudi radikale vstopili v kabinet in da bi storila sklepe o svojem postopanju, kadar bodo znani sklepi rad. kluba.

Opoldne je imel Jugosl. klub sejo, kjer se je posvetoval o svojem ravnanju po odgovoru Protićevem.

Ako se Ljubi Davidoviču ne posreči stvoriti koncentracijskega kabineta, je njegova naloga, postaviti koalicijski kabinet. Davidovič je konsultiral načelnike političnih skupin: malone vsi stoji na stališču, naj se osnuje koncentracijski kabinet. Ves dan so imeli v politiki seje in so razpravljali o definitivni dolocitvi in o načinu sestave kabineta.

Komuniste Jugosl. kluba. — Jugoslovanski klub je imel sejo, v kateri je predsednik dr. Anton Korošec članom kluba poročal o pozivu min. predsednika Davidoviča k sodelovanju v novem kabinetu. Po daljši debati, v kateri je vsestransko pretehtal politično situacijo, je sklenil Jugoslovanski klub:

— Jugoslovanski klub apelira iznova na vse stranke, zlasti na demokratsko zajednico in na klub radikalnih poslancev, naj omogočijo, četudi z majhnimi žrtvami koncentracijski kabinet, in sicer v interesu države in naroda.

da, ki sedaj jako potrebuje mir in red, konsolidacijo in močnega, složnega nastopa zoper zunanje sovražnike.

Belgrad, 9. avg. — Danes so politični klubi v svojih sejah ves dan reševali vprašanje o sestavi nove vlade. Govori se, da se bo jutri že vedelo, ali bodo radikale in Narodni klub vstopili v koncentracijski kabinet s predsednikom Davidovičem.

Če ne bo mogoče sestaviti koncentracijskega kabineta, stopi Davidovič v dogovor s strankami radi sestave koalicijskega kabineta.

Belgrad, 10. avg. — Ministrska kriza še ni rešena. Radikale načeloma nočejo pristati na koncentracijski kabinet. Stojan Protić zahteva portfelj notranjih zadev za radikalno stranko, nakar pa designirani min. predsednik Davidovič ne pristaja. Sporazum se še ni dosegel. Ako Davidovič ne

CESARSKI GOSPODI SE SLA-BO GODI.

Amsterdam, Nizozemsko, 6. septembra. — Danes je dospela na tokajšnje postaje žena bivšega kronprinca s svojima dvema sinovoma. Otroka sta prepadena ter priprosto oblečena. Cecilija, ki je bila nekoč znana kot najbolj elegantno oblečena dama v Evropi, je imela na sebi staro ponošeno obleko.

Na kolodvoru so ostali par minut, zatem so se pa odpeljali v Wieringen, kjer bodo ostali pet dni. Iz Wieringen bodo šli v Amerongen obiskat bivšega kaiserja.

HENRY J. SCHNITZER STATE BANK
ENA NAJSTAREJŠIH BANK, KI STOJI POD STALNO
DEŽAVNO KONTROLO
RAZPOŠILJA DENAR NA VSE KRAJE S POLNO GARANCIJO
PRODAJA VOZNE LISTKE ZA VSE ČRTE PO ORIGINALNI CENI
IZVRŠUJE VSE ZADEVE V STAREM KRAJU

Ki žele potovati v staro domovino, ki žele poslati denar ali kateri izplačati opravičiti sklerokoli zadevo v staro domovino, naj se obrnejo na našo banko, ki služi svojim rojakom že preko 25 let v popolni izpolnitosti, pošteno in skrbno.

VSESTRANSKA NAVODILA IN POJASNILA DOBI vsakdo takoj v materinskem jeziku.

Henry J. Schnitzer State Bank

141 Washington Street New York, N. Y.

IZZA ZADNJE VELIKE NEWYORSKE STAVKE.

Erzberger o finančnem položaju Nemčije

Zbornica sprejme v drugem črtanju brez posebne debate predlogo, gelde davka na vžigala in na igralne karte, in preide k prvemu črtanju širih velikih davčnih zakonih, namreč o davku na prodajo, o darovanju za najnujnejše državne potrebe, o državnih davkih in o okrepitvi rednih državnih dohodkov. Tajnik za finance Erzberger utemeljuje v široko zasnovanem govoru predlogo. Izvajal je med drugim: Zbornica in nemški narod imata pravico izvesti naš pravi finančni položaj. Davčni sistem moramo zenoostaviti in ga zasnovati na široki podlagi. Bremea je treba enakomerno razdeliti, da se Nemčija ohrani pred državnim položajem. Nabaviti si moramo predvsem nemško trgovinsko morarico, in inozemskim Nemcem moramo pomagati z obsežnimi predujmi. Država mora dobiti 25 milijard novih davkov. Ta svota je bila največja, ki jo je eno vojno leto dalo kot vojno posojilo. To svoto pa mora sedaj ljudsko leto dajati na davkih.

Ako pride do državnega bankrota, bi se ustavil ves gospodarski strop. Narod bi moral stradati. Povsod na svetu se je splošna vrednost zelo izpremenila. Povsod zahteva delo večjega, pravičnejšega plačila. Svetovna revolucija cen se izvršuje s močnimi streljaji. Povsod opažamo željo po združitvi narodov. Prava zveza narodov je tudi želja delavne Nemčije. V finančnem političnem pogledu vojna še vedno ni zaključena: še vedno plačujemo velike vojne potrebe, poleg tega pa ogromne stroške za demobilizacijo in za odškodnino doma. 1. oktobra najkasneje moramo predložiti redni državni proračun. Z mirovno pogodbo smo prevzeli velike obveznosti. Privilegije Nemčije ne sme več poznati. Delati moramo bolj kot pred vojno, ali pa je ves trud zaman.

Najprvo je treba odposlati višji dolg ali ga vsaj zmanjšati. Danes je 76 milijard višjega dolga. Vsako povečanje te svote moramo izključiti. Torej moramo misliti edinele na nove dohodke. Vsak dan, ki ga izgubimo z zavlačevanjem vpeljave davka na dedščine, izgubimo dva miliona. Pričakujemo precejšnih dohodkov iz vojne dajatve in iz davka na prirestek, kakor tudi iz darovanja za najnujnejše državne potrebe. Trisilna posojila moramo na vsak način opustiti. Videli bomo kmalu, kdaj bomo lahko najeli prosto posojilo ali posojilo v obliki srečk. 76 milijard višjega dolga mi povzroča več skrbi, kot 90 milijard vojnega posojila: zakaj vojnega posojila mi ne more nič več odpovedati, zadostuje, da plačujemo obresti. Obstaja pa velika nevarnost, da bodo prebivalci jele dvigati svoj denar v bankah in hranilnicah, čim pride naše gospodarsko življenje v pravi tir. V tem pričaju nam ne bi ostalo drugega, kot da državna tiskar na noč in dan dela na izdelavi novih bankovcev. Tedaj pa ne bi bil več daleč trenotek, ko bi bila marka vredna morda le 10 fenigov. Gledati moramo tudi, da se nam ne odtegne kapital. Žal so prišla na dan dejstva, da so se gotovi elementi zorganizirali, da se sistematično odtegujejo obdačenju.

Vsled ukrepov, ki jih nameravamo uvesti zoper odtegnitev obdačenju, se vrednost nemških bankovcev, ki se nahajajo v inozemstvu, ne bo zmanjšala. Vsekakor bodo ukrepi na tem polju zelo strogi. Dolej v drugem črtanju sprejeti davčni zakoni in davki za dedščine, ki pride sedaj na vrsto, bodo znašali približno 8 milijard mark. Rabimo pa 25 milijard mark. Da dosežemo to svoto, bomo uporabili dohodke iz darovanja za najnujnejše državne potrebe, iz davka na prodaje in velikega državnega dohodninskega davka. Pa tudi vse to še ne bo zadostovalo. Iskati moramo novih virov. Pojavili so se pomisleki, da se utegne ententa polastiti teh novih dohodkov. Toda po mi-

rovni pogodbi je ententa z okvirno noto izgubila ravico, zaseči nemške dohodke. Ako pa bi kljub jasnim določbam in v protislovju črtanju širih velikih davčnih zakonih, namreč o davku na prodajo, o darovanju za najnujnejše državne potrebe, o državnih davkih in o okrepitvi rednih državnih dohodkov. Tajnik za finance Erzberger utemeljuje v široko zasnovanem govoru predlogo. Izvajal je med drugim: Zbornica in nemški narod imata pravico izvesti naš pravi finančni položaj. Davčni sistem moramo zenoostaviti in ga zasnovati na široki podlagi. Bremea je treba enakomerno razdeliti, da se Nemčija ohrani pred državnim položajem. Nabaviti si moramo predvsem nemško trgovinsko morarico, in inozemskim Nemcem moramo pomagati z obsežnimi predujmi. Država mora dobiti 25 milijard novih davkov. Ta svota je bila največja, ki jo je eno vojno leto dalo kot vojno posojilo. To svoto pa mora sedaj ljudsko leto dajati na davkih.

Ako pride do državnega bankrota, bi se ustavil ves gospodarski strop. Narod bi moral stradati. Povsod na svetu se je splošna vrednost zelo izpremenila. Povsod zahteva delo večjega, pravičnejšega plačila. Svetovna revolucija cen se izvršuje s močnimi streljaji. Povsod opažamo željo po združitvi narodov. Prava zveza narodov je tudi želja delavne Nemčije. V finančnem političnem pogledu vojna še vedno ni zaključena: še vedno plačujemo velike vojne potrebe, poleg tega pa ogromne stroške za demobilizacijo in za odškodnino doma. 1. oktobra najkasneje moramo predložiti redni državni proračun. Z mirovno pogodbo smo prevzeli velike obveznosti. Privilegije Nemčije ne sme več poznati. Delati moramo bolj kot pred vojno, ali pa je ves trud zaman.

Najprvo je treba odposlati višji dolg ali ga vsaj zmanjšati. Danes je 76 milijard višjega dolga. Vsako povečanje te svote moramo izključiti. Torej moramo misliti edinele na nove dohodke. Vsak dan, ki ga izgubimo z zavlačevanjem vpeljave davka na dedščine, izgubimo dva miliona. Pričakujemo precejšnih dohodkov iz vojne dajatve in iz davka na prirestek, kakor tudi iz darovanja za najnujnejše državne potrebe. Trisilna posojila moramo na vsak način opustiti. Videli bomo kmalu, kdaj bomo lahko najeli prosto posojilo ali posojilo v obliki srečk. 76 milijard višjega dolga mi povzroča več skrbi, kot 90 milijard vojnega posojila: zakaj vojnega posojila mi ne more nič več odpovedati, zadostuje, da plačujemo obresti. Obstaja pa velika nevarnost, da bodo prebivalci jele dvigati svoj denar v bankah in hranilnicah, čim pride naše gospodarsko življenje v pravi tir. V tem pričaju nam ne bi ostalo drugega, kot da državna tiskar na noč in dan dela na izdelavi novih bankovcev. Tedaj pa ne bi bil več daleč trenotek, ko bi bila marka vredna morda le 10 fenigov. Gledati moramo tudi, da se nam ne odtegne kapital. Žal so prišla na dan dejstva, da so se gotovi elementi zorganizirali, da se sistematično odtegujejo obdačenju.

Vsled ukrepov, ki jih nameravamo uvesti zoper odtegnitev obdačenju, se vrednost nemških bankovcev, ki se nahajajo v inozemstvu, ne bo zmanjšala. Vsekakor bodo ukrepi na tem polju zelo strogi. Dolej v drugem črtanju sprejeti davčni zakoni in davki za dedščine, ki pride sedaj na vrsto, bodo znašali približno 8 milijard mark. Rabimo pa 25 milijard mark. Da dosežemo to svoto, bomo uporabili dohodke iz darovanja za najnujnejše državne potrebe, iz davka na prodaje in velikega državnega dohodninskega davka. Pa tudi vse to še ne bo zadostovalo. Iskati moramo novih virov. Pojavili so se pomisleki, da se utegne ententa polastiti teh novih dohodkov. Toda po mi-

DROBNO

Cestni pometač — župan.

V mestu Dejviceh, v praškem predmestju, je bil izvoljen za župana socialist J. Zavadil. Predno je bil izvoljen, so mu grozili buržuji:

— Kako je mogoče, da bi postal občinski pometač župan našega mesta, katerega velik del je tak gospodski!

In sedaj župan mesta Dejviceh se prav nič ne shramuje, da je bil občinski pometač. J. Zavadil je preživel vse grozote vojne v zaledju. Kot rokovičarski delavec je izgubil v dneh mobilizacije delo, dela, ki ga je tudi sicer radi svojega prepričanja dobival zelo težko, v svoji stroki ni dobil. Končno je dobil službo kot občinski delavec. Zavadil se ni sramoval biti delavec pometač in tako je pometal ceste celo vrsto mesecev, dokler ni stopil v strankino službo. Nekaj bivših občinskih gospodov je radi korupcije v občinski aprovizaciji v zaporu, med tem, ko je postal bivši občinski pometač — poštnjak — mestni župan. Ironija usode!

Borza za delo.

Uprava borze v Belgradu javlja ysem delayem in delodajalcem, da se je ustanovila v Belgradu na najširši podlagi borza za delo.

Resen položaj v Italiji.

V Parizu se govori, da je postal položaj v Italiji zopet zelo resen. V severni Italiji so zopet nastali novi nemiri. Meja proti Franciji je odprta samo za blago. Italijanska vlada očita nekaterim inozemcem, da so pripravili na sila prevrat. Stavka kovinskih delavcev se je razširila na vse tovarne.

Pred novo vojno?

V Parizu se boje, da bi mogla nastati nova velika vojna na vzhodu, v katero bi se zapletla tudi Turčija, če bi se Rumuni polastili opreme Mackenseneve armade. — Celo velevalsti, je izjavil neki ameriški delegat, bi se ne mogle izogniti tej novi vojski. Mirovna konferenca kratkotako ni zmožna več reševati tako velika vsega sveta tikajoča se vprašanja. V to bi bilo potreba trdne složnosti oborožene z veliko silo, s katero pa mirovna konferenca ne razpolaga. Zveza narodov bi morda mogla to izvesti.

Vrnitev naših jettikov iz Italije.

"Neuer Tag" poroča: — Jugoslavije je zahtevala v Parizu, da se vrnejo vsi ujetniki, ki se nahajajo na Italijanskem. Na Tittopijev predlog pa je mirovna konferenca sklenila, da se mora počakati na sklep miru z Nemško Avstrijo.

Radikali v Švici.

Narast radikalnega gibanja v Švici karakterizira sklep cirjaške soc. demokratske stranke, ki je sklenila z 657 proti 5 glasovom na strankinem zboru v Bazlu, predlagati vstop v tretjo Internacionalo. V Bazlu je generalna stavka, stavkajo vsi delavci, le trgovine so odprte. Meščanski listi niso izšli in tudi promet se komaj vzdržuje.

Za nemške železnice.

Šele sedaj je postalo znano, da se je v začetku julija v Erfurthu osnoval srednjememški blok železnih uradnikov v okrajih Kassel, Frankfurt in Magdeburg. — Blok ima namen izpolniti demokratiziranje železnice uprave potnih stavke. Tajno se organizira stavka, ki naj bi izbruhnila v septembru.

GOZDNI ROMAR

FRANCOSKI SPISAL GABRIEL FERRY.

Za "Glas Naroda" prevedel G. P.

27

(Nadaljevanje.)

Diaz je molal ter bil takorekoč nepristranski. Kmalu nato pa je odšel iz sobe, pod pretvezo, da se hoče navžiti svežega zraka.

— Dobro, gospoda, — je rekel Kučilo, ki je ostal sam z obema tovarišema. — Ker sta dala izraza svojemu mnenju, vam tudi lahko rečem, da je ta človek moj prijatelj Tiburej.

— Tiburej! — sta vzkliknili oba bodoča sokrivca Kučila.

— On sem! In čeprav mi raditega krvavi sree, izjavljam vendar, da lahko njegovo življenje uniči vse naše načrte.

— Jutri, — je rekel Baraha, — pri lovu na divje konje, bo tisoč prilik, da se ga pošteno iznebimo.

— To je res, — je odvrnil Kučilo s temnim obrazom. — Ne sme se vrniti s tega lova. Ali lahko računam na vaju?

— Brezpogojno, — sta odvrnila oba pustolova.

Kot vidimo, se je zbirala netihla nad glavo Tibureja, a ta nevihta je morala postati še večja. Trkanje na vrata je prekinilo to temno zborovanje.

Kučilo je odprl vrata ter spustil v sobo človeka, v katerem je spoznal službenika Don Stefana. Hotel je sporočiti Kučilu, da ga njegov gospod pričakuje v vrtu. Vred tega dogodka je bilo po rvetovanju glede sredstev, kako bi se trije iznebili mladega človeka, preložen do časa, ko bi se Kučilo vrnil.

Kučilo se je dvignil ter odšel v spremstvu službenika. — Ta ga je povedel v neki drevored, v katerem je hodil gorindol človek zavil v temni plašč.

Če bi ne bil Kučilo tako zelo zatopljen v svoje lastne misli, bi razpil ob svojem prihodu na lico Španca zaničljiv izraz.

— Vi ste me dali poklicati? — je vprašal Don Stefan.

— Mislim, — je prišel ta. — Dosedaj si lahko čestitate k mojemu molku. Dosti časa sem vam dal, da premotrite tega mladega moža, sina Marka... Vi veste, kaj hočem reči. Brez dvoma ste ga preštudirali od glave do pete? Preiskali ste najbolj skrite gube njegovega sree, vi, kojega bistrumnost je tako težko prekaniti in kojega vest se ne vznemirja tako rada...

Kučilo je čutil, kako je bilo pri teh besedah ranjeno njegovo samoljubje in postal je zelo slabe volje. Videli smo že, da je skušal s tem vzburiti smnjajo Don Stefana proti Tibureju, da je vzbudil v njem bojazen, da je Tiburej kaj izvedel ob smrtni postelji svoje adoptivne matere. Takrat je mogel računati le na sebe samega, da se iznebi Tibureja in v svoji premetenosti si je poiskal za znanika. Sedaj pa, ko je lahko računal na pomoč dveh banditov svoje vrste, je smatral svoji časti primerno, da zastopa nasprotno stališče ter veepi Špancu misel, da se mu ni treba bati mladega človeka?

— No, kaj ste izvedeli? — je nadaljeval Don Stefan.

— Ničesar, — je odvrnil Kučilo.

— Ničesar? — je ponovil Španec.

— To se pravi, da ni mogel mladi človek ničesar povedati, ker ni sam ničesar vedel. Njegovo sree nima zame nobenih skrivnosti več.

— Torej ne slutite ničesar o obstoju Zlate doline?

— Prav tako malo kot za mesto, kjer leži zemeljski paradiz, — je odvrnil Kučilo nesramno.

— Kaj pa dela na haciendi? — Nahajal se je namreč na poti semkaj ter je imel brez dvoma gotov cilj, ko se je obrnil semkaj.

— Prositi hoče Don Avgušina za službo, tudi za najslabšo, za službo pastirja.

— Vidim, da ste se zelo dobro seznanili z njim.

— To vam rečem. Moja bistrumnost...

— Je na isti stopnji kot vaša vest, — je dostavil Španec resno.

Kučilo se je priklonil.

— Na tako dolgi poti, — je nadaljeval Don Stefan, — kot sta jo prepotovala skupaj, govori človek o tisoč brezpomembnih ali rečnih stvarih, če vzbudi namreč človek zaupanje. Ta človek vam je nepoznan razkril neko ljubezensko zadevo. Ali vam ni govoril o kakim mladostni ljubezni?

— V koga, za vruga, naj se zaljubi v teh pustinjah? Ta ubogi Tiburej stavlja konje srednje vrste nad najlepšo žensko.

— A tako! — je rekel Španec, ki ni mogel še nadalje zadržati porogljivega smehljaja, ob katerem je Kučilo vzdrltel.

— Vaša mladost je objubljala več, prijatelj Kučilo.

— Ali sem mogoče slabo izvedel svojo stvar? — je vprašal bandit, ki je postal zmoran vsled tega očitjanja.

— Bojim se, da je tako. Če je vaša vest prav tako debela kot je vaša bistrumnost, vas ne bo majhen greh motil v spanju.

— Kako mislite to? — je vprašal Kučilo, čeprav je čutil, da igra ulogo tepea.

— Mislim, da je bila pri edinem dobrem dejanju, katero ste storili, vaša roka zelo nesrečna.

— Dobro dejanje? — je ponovil Kučilo, ki si je prizadeval iznajti kako daleč v preteklost mora poseči, da najde kako dobro dejanje.

— Da, vsled rečitve mladega moža.

— To dobro dejanje ste vendar izvršili vi! Zame je bilo to dejanje le dolžkanosno.

— Naj bo! Hotel sem to dobro dejanje posoditi vam in to kljub pogovoru, ki pravi, da naj človek posoja le bogatino. A čujte to, kar sem izvedel jaz, čeprav si ne pripisujem toliko poštenosti in bistrumnosti kot vi. Ta mladi mož ima v svojem žepu načrt poti k Zlati dolini, ter ima na razpolago vse krasne konje očeta njegove ljubice. Prišel je na to haciendo, da postane njen bodoči lastnik.

— Smart in peko! — je vzkliknil Kučilo ter stopil korak nazaj.

— Ko se je nekoliko pomiril vsled zaničljivega pogleda Španca, je rekel:

— To ni mogoče. Jaz bi se ne dal voditi za nos od takega otroka...

— Ta otrok je velikan proti vam, Kučilo, — je rekel Španec hladno.

— To je nemogoče, — je ponavljal Kučilo, ves razburjen.

— Ali hočete dokaz?

— Gotovo. Moram jih imeti, — je odgovoril, prikrivajoč svoj med.

— Ali jih res boste imeli? — je nadaljeval Španec zelo resno.

— Pomislite, da so take vrste, da se boste tresli od glave do pete.

— Jaz jih hočem imeti in naj so taki ali taki, — je rekel Kučilo.

Dobro stravilo za žono.

To je kar se lahko reče eno od najboljših zdravil na svetu. Ki se jih mnogo poslužuje tripeže žene in dobiča. Ki sredstvo za hitro in trajno odpravo v svojih izkušnjah naravnosti, ki se tičejo svojega spola. Ime tega zdravila je

Severa's Regulator

(Severa's Regulator) in prostor kjer ga dobite je v vsaki lekarni. Seveda morate zahtevati pravega in odkloniti vse ponaredbe, kajti le na ta način ste lahko sigurni, da dočete najboljše in najhitrejše vso. Cena \$1.25 in 5c davca.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Delavstvo in Liga narodov

Prvič v zgodovini je delavstvo bilo zastopano na mirovni konferenci. Mirovna pogodba in Zaveza Lige Narodov se pečata z delavskim vprašanjem. Odstavek 23. pogodbe za Ligo Narodov obvezuje pogodbenice stranke, da bodo isti poskrbele za pravične in človeške delavne razmere za moške, ženske in otroke. V to svrhu so se države, ki so člani Lige Narodov, dogovorile, da kakor del organizacije Lige ustanovijo stalno Delavsko Konferenco (Labor Conference).

V mirovno pogodbo so bile sprejete določbe, po katerih naj se vsa Delavska Konferenca. Ustanovljen je deveteri načel, po katerih naj stremijo vse industrijske skupine: Delo naj se smatra kot blago; priprava na delo delavstva, da se sme organizirati, da stremi po dostojnih življenjskih pogojih, da ne dela več kot 48 ur na teden, da počiva en dan v tednu in da zahteva vzajemne in uveljavljene delavskih zakonov; delo otrok naj se odpravi; moški in ženske naj dobivajo enake plače za enako delo; varstvo naj bo zaupljivo pravici vseh delavcev.

Organizacija Delavske Konference.

Mednarodna Delavska Konferenca ni le odbor izvršiteljskega sveta Lige Narodov, organizacija zastopnikov vseh držav, naglone enaka zboru Lige Narodov. Vsi člani Lige odposlje štiri delegate, od katerih dva naj zastopata vlado in dva delavce. Določeno je, da se zastopnik delavstva mora imenovati v sporazumu z mednarodnimi delavskimi organizacijami. Tudi ženske morejo biti delegate. Zlasti je določeno, da morajo biti ženske pritegnjene k posvetovanju, ko se gre za delavska vprašanja, tučča se žensk. Konferenca se bo shajala najmanj enkrat na leto na sedežu Lige Narodov ali v kakem drugem poljubnem mestu. Člani bodo volili individualno. V rednem poslovanju Konference bo odločevala večina glasov.

Mednarodni Delavski Urad.

Izvršni odbor Konference bo Delavski Urad (Labor Office), sestavljen od 24 članov, izbranih izmed članov Konference. Šestero naj zastopa delegate delavcev, šestero delegate vlodjalcev in dvanaest odbornikov bo zastopalo vlado, ki so člani Konference. Ta odbor bo imenoval ravnatelj Delavskega Urada. Ta urad nima neodvisne avtoritete kakor izvršni svet Lige Narodov. Naloga Delavskega Urada bo, da nabira informacije, izdaje glasilo, pripravi program za zasedanja Delavske Konference, izvršuje sklepe Konference. Njegove stroške bo pokrival generalni tajnik Lige Narodov.

Delovanje Konference.

Velika naloga Konference bo stajala v tem, da utvrdi enake

delavske pogoje po vseh državah, razpisanih v Ligi Narodov. Konferenca ni zakonodajna skupščina. Vresničila bo svoje namene potoma zakonodajnih zborov posameznih narodov. Zadeve, tikajoče se delavskih ur, pogojev, uprave itd., bodo postavljene na program Konference na zahtevo vlad ali katerekoli reprezentativne skupine v posameznih državah. Ako je Konferenca določila iz dvestotinsko večino, kako naj bodo pogoji v obziru na kako delavsko vprašanje, tedaj ima na razpolago dva načina, da sporoči svoj sklep voljenim vladam. (1) priporočati vladam, naj zakonjono te pogoje, ali pa (2) mere predložiti dogovorjen menaradni dogovor, ki naj bo sprejet ali odbit tak kakor stoji.

Spada v delokrog najvišjih zakonodajnih zborov posameznih držav, da sprijemajo pripravila ali pa dogovore Delavske Konference. Sklepati se mora o tem, kakšen enega leta. V Združenih državah je končna odločitev, v mnogih slučajih odvisna od državnih legislatur in najvišjega sodišča. Mednarodna Konferenca in Delavski Urad pa morajo vporabljati ves svoj vpliv, da bodo sklepi Konference vzakonomni.

Države imajo pravico do pritožbe proti drugim državam z ozirom na uveljavljene mednarodne delavskih zakonov. V to svrhu je ustanovljen poseben preiskovalni odbor, ki ima tudi pravico nasvetovati, kako naj se postopa proti državi, ki bi se pregrešila. Ako določena država ne odobri sklepa preiskovalnega odbora, celotna zadeva pojde pred sodišče Lige Narodov. To sodišče bo stvar za preglede in odredilo korake ekonomskega značaja proti pregrešni državi. Vse države bodo imale pravico, da avtorizirajo odbore tega mednarodnega sodišča. Kakorkoli bo določena država prepričala preiskovalni odbor, da je zadostila svojim obvezam z ozirom na uveljavljene mednarodnih delavskih zakonov, bodo morale druge države opustiti prislino postopanje proti isti.

Cilji Konference.

Ustanova Mednarodne Delavske Konference daje priliko vsem narodom sveta, da uvedejo enake delavske zakone in prisilijo velenje države, da jih uveljavijo. Ker so bili neugodni delavski pogoji v eni državi v kvar onim državam z bolj naprednimi delavskimi razmerami, bo to delavcem vsega sveta največjega pomena. Delavske organizacije vseh narodov dobijo s tem orodje v roko, da prisilijo istočasne vlade, naj uvedejo enakomerne zakone v prid delavstvu. S tem bo odpravljen stari argument konkurentnih narodnih industrij proti vsaki zahtevi delavstva po zboljšanju razmer. Na tem polju utegnemo dosti tekmujoč liberalizem mesto tekmujoče reakcije.

Razno

Koliko je Italijanov na svetu?

"Agence Fourier" poroča iz Rima, da čeni italijanski statistični urad, da je na svetu 50 milijonov Italijanov. Dosedanje število Italijanov v starih mejah kraljevine je znašalo 28 milijonov in z udatavno pridobljenim ozemljem znaša 42 milijonov (!). Ostani 5 milijoni se pa raztreseni po Evropi, Ameriki, Aziji in Afriki.

Razširjenje brezžičnega prometa v Nemčiji.

Nemška državna poštna uprava namerava razširiti brezžični promet v Nemčiji s tem, da ti bli Berlin z brezžičnimi brzojavami zvezan z večjimi mesti, ki bi zopet občevala z manjšimi brezžičnimi postajami. Sprejemne brezžične postaje za radiolazbojavke iz Berlina bodo zlasti služile listom, ker se bo vest, oddana brezžični postaji, v kratkem razširila po vsej Nemčiji. Uredništva listov bodo dobila lastne brezžične sprejemne postaje.

Napredaj

velik kos najboljšo ilovite zemlje p 0.15.00 akor na zelo lahke obrake. 12 akorovskih družin se je znašlo v najnem času v ta okraj. Za pojavnika obratite se na:

JOHN KNAUS
P.O. LIMESTONE, Alger County, Mich.

"COSULICH" ČRTA

DIREKTNOTA POT V PATRAS IN TEST.

Potniki se lahko izkrcajo v tem ali onem pristanišču.

"SELVEDNE" KROG 24. sept. "PRES WILSON" KROG 26. sept.

Parniki odhajajo s pomola 7.

41. St. Brooklyn.

Za cene in druge podrobnosti se obrnite na:

PHILIPS BROS. & CO.

GENERALNI ZASTOPNIKI

17 Battery Place, New York.

Telephone: 550 Whitehall

†

NAZNANILCO IN ZAHVALA.

Tužnim sreeam naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in enancem, da je moja ljubljenca žena TEREZIJA AMBROŽIČ, rojena Masa, dne 26. avgusta t. l. za vedno zapustila Bilo je rojena dne 15. oktobra 1886 v Smihelu, okraj Postojna na Notranjskem. Jaz sem danes iz vasi Skočje, fara Vremski Britof. V zakonskem stanu sva živela 13 let in pol. Nesreča je hotela, da sem jo moral pustiti v bolnišnico za umobolne pred 4 in pol leti. Upal sem vedno na njeno srečno povrnitev, pa moje upanje je bilo je bilo zaman, morali smo se ločiti za vedno. Zapustila je mene zaljubljeno soprogo z dvema nedorastlim otročema; sinček je star 5 let, hčerka pa 12 let. nadalje mater, enega brata in dve sestrji, v stari domovini pa ene sestro in več sorodnikov. Privedla je k družini sv. Roka Stev. 132 KSKJ. v Frontenac, Kansas, kateri ji je prišel pogreb s precejšnjo vdeležbo. Pogreb se je vršil v soboto 30. avgusta ob 10. uri iz hiše žalosti v cerkev sv. Sreča Jezusovega, kjer se je brala sveta maša zadušnica, in potem se je pomikal sprevod na Mount Carmel pokopališče, kjer smo jo izročili materi zemlji.

Tem potom se zahvaljujem Anton Oražemu, predsedniku, in Fr. Frznočniku, tajniku, za njun trud in poži vovalnost, kakor tudi članom in članicam, ki so se korporativno vdeležili pogreba. Zahvalim se tudi materi Mary Masa, Math. Preku in Jernej Zibertu, ki so celo noč čuli ob krsti ter me tolažili. Nadalje se zahvalim John Tratarju ter njegovi soprogi za njun trud, kar ona je bila prva v pomoč, da je vse potrebno uredila v moji hiši. Zahvalim se bratu pokojne Simonu Masa ter njegovi soprogi za krasni podarjeni venec. Hvala tudi Mary Ginardi in drugim sosedom za podarjene vence. Hvala vsem, kateri so me obiskali ob času žalosti na mojem domu in jo spremenili k večnemu počitku. Večni Bog naj vam povrne za vse dobro, te, katere ste meni storili.

Moji ljubljeni soprogi naj bo lahka ameriška zemlja, v njej naj počiva!

Zahvalji ostali:

Joseph Ambrožič, mož.

Joseph Ambrožič, sin.

Josie Ambrožič, hčerka.

Mary Masa, mati.

Box 193, Frontenac, Kansas.

Zamenjava nežigosanih bankovcev v Čehoslovaki.

Čehoslovsko finančno ministrstvo menja nežigosane avstrijske bankovce, izvenšeni one po 20 K, 200 K in 1000 K, za žigosane čehoslovške bankovce za 60% nominalne. (Za 100 nežigosanih krou se dobi 60 žigosanih.)

5000kronski bankovci

Češki listi poročajo, da namerna izdati bančni oddelek čehoslovškega finančnega ministrstva bankovce po 5000 krou. (To pa najbrž zato, da bodo vojni dobičkarji lažje šteli svoj denar, kajti delavci 5000kronskega bankovca ne bo nikdar niti v roke dobili. Bogatašem se mora sročiti vse o ležati, da bodo imeli manj dela, ker ga imajo zdaj menda, reveži.)

Nas prenesli raspada Avstro-Ogrske.

Dunajski "Zeit" poroča iz Zürich, Švica: Avstrijski generalni knezal Arnold Mauriz pl. Farnfeld je izvršil s svojo soprogo vsled žalosti nad razpadom Avstro-Ogrske samomor.

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. "GLAS NARODA", NAJVEČJI DRŽAVAH.

POTREBUJEM

enega brusarja za brusiti žage. Plača \$125 za deset ur dela na dan. — Frank Zalat, Box 40, Cheat Haven, Pa. (8-9-19)

Rad bi izvedel za svojega prijatelja JAKOBA DEBEVC, doma iz Bukovja št. 10 pri Postojni na Notranjskem. Prosim, da se mi oglasi, ker mu imam nekaj važnega sporočiti iz staroga kraja. — Joseph Frank, Box 457, Davis, W. Va. (9-11-19)

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja ANTONA NELC, rojenega v Danah na Notranjskem. Pred 2 leti in 5 meseci se je nahajal v Cheat Haven, Pa. Slišal sem, da se sedaj nahaja nekje v West Virginiji. Zato prosim enjene rojake, če kateri ve za njegov naslov, da mi ga naznani ali naj se pa sam javi svojemu prijatelju: Anthony Spehar, 1116 Progress Street, North Side, Pittsburgh, Pa. (9-11-19)

Isšem JERNEJA MAGAJNA in JAKOBA GOVEKAR. Oba sta doma iz Laz pri Planini pri Rakeku. Imam njima poročiti več novosti iz stare domovine, zato želim, da se mi oglasita, ali če kdo ve za nju naslov, da ga mi naznani. — Tony Fegelj, Box 65, Lloydell, Pa. (9-11-19)

Rad bi izvedel za svojega brata, ki se nahaja v ruskem ujetištvu že od leta 1914. Doma je iz vasi Stražišče pri Kranju. Pred dvema letoma je zadnjič pisal domcu v stari kraj in takrat je imel sledeči naslov: Ivan Rozman, vojnopolničniy, Buarskaja železnaja doroga, Navaja, Buhara stanica Samanova, Turkistan, azijskaja Rusija. Pozdravi! Max Rozman, Camp 54, Box 3, Cheat Bridge, W. Va. (9-11-19)

POZOR, DRVARJI, GOZDARJI! Potrebujemo 40-50 drvarjev za delati drva. Plača \$225 na kladivo. Za nadaljna pojavnika se obrnite na: John Marechal, Camp 13, Marenisco, Mich. (9-13-19)

VAZNO ZA POTNIKE!

ki potujejo skozi New York v domovino, da se vstavijo pri svojem rojaku v nasovo urejenem hotelu "Rusija", kjer slovenski potniki dobe čista prenočišča in domačo hrano po najnižji ceni. Mi vam pomagamo ceneje kupiti šifkarte in dobiti potni list. Nahajamo se blizu našega konzula SHS in kolodvora. Pridemo vas iskat vsak čas, ako telefonirate (7232 Farragut). Človeku, ki ima za klubokom napis HOTEL RUSIJA zaspajte, drugemu ne.

LEO STRUKEL

Balkan American Trading Co.,

203 Tenth Ave. cor. 22nd St.

NEW YORK, N. Y.

ALI JE VASE ZDRAVJE VREDNO 2 CENTE?

Ako trpite na nervo, znošni, žlednih in lednih bolečinah, za prtu, splošni slabosti, glavobolu, nimate teka, imate celo krti, ako ste u

brujeni, se počutite onemogli jutraj, ako imate bolečine v hrbtu, revmatizmu, pošljite nam pismo z znakom za 2 cente in s svojim naslovom in mi vam bomo poslali z obratno pošto POPOLNOMA PROSTO popolno tridenčno zdraviljenje našega JUVITO zdravila, ki je sestavljeno iz čistih zdravilnih želišč.

Address: JUVITO LABORATORY, So. Hills Branch 5, Pittsburgh, Pa.

Ozdravi katar mehurja in odstrani vse v 24 urah.

Venska pilula moči ime MIDY. Varujte se ponaredb. (Se prodaj v vsaki lekarni.)

Mr. JANKO FLEKO.

ki je pooblaščen pobirati naročnine in izdajati pravejavna potrdila. Rojake prosimo, da nam gredo na roke.

Tipografija Glas Naroda

Dr. LORENZ

RODNI SLOVENSKE GOVORNI ZDRAVNI SPECIJALIST

MOŠKIH BOLEHNI

644 Penn

avenue

Pittsburgh, Pa.

...Moja stroka je zdraviljenje akutnih in kroničnih bolezn. Jaz sam se zdravim nad 25 let izmam skrušnje v vseh boleznih in kar imam slovensko, malo ter amer. popolnoma razumeti in opaziti vaše bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skrat 25 let sam pridobil posebno skrušnje pri zdraviljenju moških bolezn. Kdo se morete popolnoma zaneati na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridiite k meni.

Zem zdravim strukturojmo Eri, masulje in Ene po tistim, bolnim v grlu, kupačanje na, bolečine v kosteh, stare rane, živčni bolezn, celulozn, bolezn v mehurju, ledicah, jetrah in ledicah, rane, revmatizem, katar, slati Ene, načrbo itd.

Dr. Lorenz ima v vseh bolnišnicah, orodih in postih od 1. ure zjutraj do 6. popoldne. V bolnišnici, obdržim in vseh od 1. ure zjutraj do 6. popoldne. Obedenje, on de 1. ure zjutraj do 6. popoldne. — Pa tudi se zdravim. Prišlo ostano. Ne pozabite imi in zdravje.

Dr. LORENZ, 644 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

...Moja stroka je zdraviljenje akutnih in kroničnih bolezn. Jaz sam se zdravim nad 25 let izmam skrušnje v vseh boleznih in kar imam slovensko, malo ter amer. popolnoma razumeti in opaziti vaše bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skrat 25 let sam pridobil posebno skrušnje pri zdraviljenju moških bolezn. Kdo se morete popolnoma zaneati na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridiite k meni.

Zem zdravim strukturojmo Eri, masulje in Ene po tistim, bolnim v grlu, kupačanje na, bolečine v kosteh, stare rane, živčni bolezn, celulozn, bolezn v mehurju, ledicah, jetrah in ledicah, rane, revmatizem, katar, slati Ene, načrbo itd.

Dr. Lorenz ima v vseh bolnišnicah, orodih in postih od 1. ure zjutraj do 6. popoldne. V bolnišnici, obdržim in vseh od 1. ure zjutraj do 6. popoldne. Obedenje, on de 1. ure zjutraj do 6. popoldne. — Pa tudi se zdravim. Prišlo ostano. Ne pozabite imi in zdravje.

Dr. LORENZ, 644 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

...Moja stroka je zdraviljenje akutnih in kroničnih bolezn. Jaz sam se zdravim nad 25 let izmam skrušnje v vseh boleznih in kar imam slovensko, malo ter amer. popolnoma razumeti in opaziti vaše bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skrat 25 let sam pridobil posebno skrušnje pri zdraviljenju moških bolezn. Kdo se morete popolnoma zaneati na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridiite k meni.

Zem zdravim strukturojmo Eri, masulje in Ene po tistim, bolnim v grlu, kupačanje na, bole